

1 Korin

Naoa itəm Pol təmaupən mətə tuwin kəm iəfak min ikin Korin

Nəghatən əkuəkir rəha naoa u 1 Korin

?Pah təmətə naoa u? Aposol Pol təmətə naoa u.

?Təmətə tatuwin kəm pah? Təmətə tatuwin kəm niməfak rəha Korin.

?Nəmegəhən tahro nulan nian təmətə? Korin in taon asol kit. Ikin əh, netəmim tēpət kotos rəhalat kago o nol-salim-inən, kən netəmim tēpət kotuwa məmə okotos-nəmtin. Netəmim neen kotuwa e nego, neen kotaliwək əm. In taon kit təwir pik e profens rəha Akaea, itəm tətətig e nəptən asol u Kris. Məto taon u, narmi nat min kəmotər lan, kən nolən rat min tēpət e taon əh. Niməfak rəha Korin, iaihlua min kotēpət lan. Pol təmətəuoun niməfak u e nian rəha naliwəkən itəm tatol kəiu lan. Məto roiu əh, nəratən asol min neen tinatig e niməfak. Netəmim neen koatol nolən rat min, kən neen koatos nətəligən min itəm kəsotətətipən. Kəmotətəpəh o Pol o natimnat min neen itəm ilat kəsotitun wirən, kən in təmətə naoa u tətəu-pən ətuatip əm rəhalat nətəligən. Kən təmətə naoa u məmə otəg-ətuatip-in nolən rat min itəm ilat neen kəmoatol.

?Təmətə naoa u o naka? Niməfak rəha Korin in tətətig e taon kit itəm nolən rat min rafin təmərīoah wir lan. Nolən rat min neen kəmotuwa imə e niməfak. Pol təmətə naoa u məmə otən-iarəp nolən rat min itəm tətətig e niməfak, ne nəratən pisin min neen min. In təmən kəm ilat məmə okotahro min nulan motəkəike kitəlig-pa min o Ughin, kən nolən naka u tətətip itəm etəmim otol okəmə in etəmim rəha Iesu.

Pol təmən təwir kəm ilat

1 ¹Io Pol, itəm Ughin təmaun-in kən mītəpun e nəwian məmə io aposol rəha Kristo Iesu, iatətə naoa u itimlau piətət Sostenes. ²Naoa u tatimnə kəm itəmat niməfak rəha Ughin əpəh Korin, itəmat itəm Ughin təmələhəu kalin məmə rəhan min e Kristo Iesu, kən təmaun-in itəmat

məmә rəhan mīn, itəmat mīn netəm e ikin mīn rafin itəm koatəfak kəm Iərəmərə rəhatat Iesu Kristo itəm in Iərəmərə rəhatat rafin. ³Pəs Uhgīn Tata rəhatat ne Iərəmərə Iesu Kristo, okuawte-in nəwirən ne nəməlinuən kəm itəmat.

Pol təmənwiwi Uhgīn e nəfakən

⁴Nian rafin iatən kəm Uhgīn məmә nikik tagien otəmat mətō-inu təmawte-in rəhan nəwirən kəm itəmat e Kristo Iesu. ⁵Təmawte-in rəhan nəwirən u tepət kəm itəmat e nolən mīn rafin, e nasituən o nən-iarəpən ne nitunən nəghatən rəhan. ⁶Təmōl nəhlan mətō-inu, nəmotəplan məmә namnusən e Kristo in nīpahrienən. ⁷Tol nəhlan, nian nəkoatətul matip moatəzahgīn nuwamən rəha Iərəmərə rəhatat Iesu Kristo, Uhgīn tatos-īpinə kəm itəmat rəhan nəsanənən e Narmīn o nolən wək rəhan, nəsanənən rafin mīn əh itəm kotətuatip o nəmegəhən rəhatəmat. ⁸Kən in otol itəmat nəkoatətul əskasik mətōarus-pən namnun nian məmә okəsehm-pənən nolən rat kit etəmat e Nian rəha Iərəmərə rəhatat Iesu Kristo, itəm tatuwa mīn lan.^a ⁹Kən Uhgīn otol nat u kəm itəmat mətō-inu nian rafin in tatol rəhan nəghatən. In Uhgīn itəm təmaun-in itəmat nakotuwa kitīəh itəmat Nətin Iesu Kristo u Iərəmərə rəhatat.^b

Netəmim rəha nīməfak kəmotəhap ilat mīn

¹⁰Iatətapəh əskasik otəmat, piak mīn ne winik mīn, e nərgi Iərəmərə Iesu Kristo, məmә itəmat rafin nakotətəlig-in itəmat mīn, məsotolən məmә nətəligən kit otuwa məhap itəmat, kən mətō nakotuwa pahrien kol kitīəh e nətəligən ne nīkin kitīəh.^c ¹¹Piak mīn ne winik mīn, iatən nəhlan mətō-inu netəmim neen rəha Kloē^d kəmotən-iarəp kəm io məmә itəmat nakoatərgəhəu. ¹²Nīpəti nəghatən itəm iatən tol nulan, itəmat neen kotəmə, “Itimat ekoatuarisig-in Pol,” neen kotəmə, “Itimat ekoatuarisig-in Apolos,” neen kotəmə, “Itimat ekoatuarisig-in Pita,” neen mīn kotən məmә, “Itimat ekoatuarisig-in Kristo.”^e ¹³?Nīkitəmat təht məmә nəkotitun nəhap-əhapən nulan Kristo? ?Nīkitəmat təht məmә io Pol eməkul e nig kəməluau otəmat? ?O kəmōl baptais etəmat neen e nərgi Pol?

¹⁴Io iakən tagkiu kəm Uhgīn məmә io eməsōlən baptais etəmat kit, mətō emōl baptais əm e Krispas ne Kaeas.^f ¹⁵Nīkik tagien nəhlan mətō-inu suah kit okol təsənən məmә kəmōl baptais lan e nərgək. ¹⁶Ei, emaluin, emōl baptais mīn e Stefanas ne rəhan mīn. Uarisig e itəm əh, emaluin okəmә emōl baptais mīn e suah kit o kəp.^g ¹⁷Nīpəti nəghatən mīn u məmә, Kristo təsahl-ipamən io məmә ekol baptais e netəmim, mətō

a 1:8 1 Tes 3:13; 5:23 **b 1:9** 1 Tes 5:24; 1 Jon 1:3 **c 1:10** Fil 2:2 **d 1:11** Kloē in pətan kit itəm rəhan nauta tepət, kən netəmim koatīsiāi-in. **e 1:12** Wək 18:24-28; 1 Kor 3:4
f 1:14 Wək 18:8; Rom 16:23 **g 1:16** 1 Kor 16:15

təmahl-ipa io məmә ekən-iarəp әm namnusән tәwir. Kән esән-iarəp әmән e nitunән rәha etәmim mәto-inu, esolkeikeән mәмә nәghatән e nīmīsән rәha Kristo e nig kәmәluau in otoigoig.

¹⁸Tol nәhlan mәto-inu, nәghatән e nīmīsән rәha Kristo in toigoig malmәl o netәм u koatitәp suatip rәha nuwinән e nigәм asol, mәto o kitat itәм Uhgин tatosmegәh kitat, in nәsanәнән әm rәha Uhgин.^h ¹⁹Kән Naoa Rәha Uhgин tatән mәмә,

“Io ekәрәkin агин nenatigән rәha netәм kotenatig,

kән mahtosig-in nitunән rәha netәм kotitun pik nat.”ⁱ

²⁰?Netәм kotenatig hiә? ?Iәgәtun min rәha Lou hiә? ?Netәmim itәм kotitun wir suatip rәha nәghatән hiә? Uhgин tәmol nenatigән rәha nәtueintән tinuwa rәkis nalmәl әmән.^j ²¹Tol nәhlan mәto-inu, e nenatigән rәha Uhgин, tәmol mәмә netәmim rәha nәtueintән okәsotitunән in e nenatigән әm rәhalat. Mәto in tәmol mәмә nәghatән almәl min rәhatimat otosmegәh netәmim itәм koatән nipahrienән lan.^k ²²Noanol min rәha Isrel koatәtapәh-in nat pispis min, kән Iaihlua min koategәs-in nenatigән mәмә okotәplan Uhgин, ²³mәto kitat koatән-iarəp әm nīmīsән rәha Kristo e nig kәmәluau, kән nәghatән u in tahmen e kәpiel e suatip itәм tatol noanol min rәha Isrel koatәme, kән in tahmen e nalmәlән kәм Iaihlua min.^l ²⁴Mәto o netәм min un itәм Uhgин tәmaun-in ilat, noanol min rәha Isrel neen ne Iaihlua min neen ilau kәрән, Kristo in nәsanәнән rәha Uhgин ne nenatigән rәhan.^m ²⁵Tol nәhlan mәto-inu, nalmәlән rәha Uhgин in tenatig taprәkis-in nenatigән rafin rәha netәmim, kән nәpouән rәhan in tәsanән taprәkis-in nәsanәнән rafin rәha netәmim.ⁿ

²⁶Piak min ne winik min, nikitәmat otәkәike mәht mәмә itәmat netәм ahro nian Uhgин tәmaun-in itәmat. Itәmat tәpәt nәsotenatigән e niganәmti netәmim, kән mәsotosән nәsanәнән, kән sәnәmә itәmat nenәti netәм-iasol neen.^o ²⁷Mәto Uhgин tatitәpun nat almәl min e nәtueintән mәмә okotol aulis netәм kotenatig, kән mitәpun nat әpou min e nәtueintән mәмә okotol aulis netәм kotәsanән. ²⁸In tәmitәpun natimnat itәм, e nәtәligән rәha netәmim, ilat nat әnnapin әm, ne itәм netәmim kәsotolkeike pikән, ne natimnat itәм kotikә. Kән tәmitәpun natimnat min әh mәмә in otol nat keike e nәtәligән rәha netәmim, kәmotuwa nat әnnapin әm elat. ²⁹Tәmol nәhlan mәмә suah kit otәsәghat ausitән e niganәmti Uhgин.^p ³⁰Mәto-inu e nәwia Uhgин, itәmat nәmotuwa kitiah itәmat Kristo Iesu. Kән Kristo tәmuwa o kitat mәмә nenatigән rәha Uhgин, inәh e Kristo, Uhgин tәmol kitat kotәtuatip e niganәmtin, kән mәlәhәu kalin kitat mәмә rәhan min, kән mosmegәh kitat.^q ³¹Tol nәhlan,

h 1:18 Rom 1:16 **i 1:19** Aes 29:14 **j 1:20** Job 12:17; Aes 19:12; 33:18; 44:25

k 1:21 Mat 11:25 **l 1:23** Rom 9:32; 1 Kor 2:14 **m 1:24** Kol 2:3 **n 1:25** 2 Kor 13:4

o 1:26 Mat 11:25; Jem 2:5 **p 1:29** Efes 2:9 **q 1:30** Jer 23:5-6

tahmen e Naoa Rəha Uhgín tatən, “Etəm itəm tatəghat ausit, otəghat ausit əm o nat itəm Iərəməərə təmol lan.”^r

2 ¹Piak min ne winik min. Nian emimnə otəmat, eməsən-iarəpən nəghatən rəha Uhgín e nəghatən itəm kotenatig ne nolən rəha etəmim itəm titun wir nəghatən. ²Kən nian emətətig kitat min itəmat, nikik təkaskik məmə esən-iarəp minən nat kit, məto Iesu Kristo əm, ne nimisən rəhan e nig kəluau. ³Emuwa otəmat e nəpouən ne nəginən, kən matəgin mətəsiəp-asiəp.^s ⁴Kən nian emən-iarəp rəhak nəghatən e namnusən təwir, eməsənən e nenatigən rəha netəmim, ne nəghatən asol min itəm otiuw itəmat, məto nian eməghat, nəmotəplan nəsanənən rəha Uhgín ne wək rəha Narmin Rəha Uhgín.^t ⁵Emol nəhlan məmə nahatətəən rəhatəmat otəsətul əmən e nenatigən rəha netəmim, məto in otətul e nəsanənən rəha Uhgín.

Nenatigən rəha Narmin Rəha Uhgín

⁶Məto in niphrienən məmə itimat ekotən-iarəp nəghatən tenatig kəm netəm itəm kinotəkaskik rəkis e nəmegəhən rəhalat, məto sənəmə nenatigən rəha netəm u-roiu, o netəm koatərəməərə u-roiu, itəm ilat okotuwa nat əpnapin min əm. ⁷Kəp. Itimat ekoatəghat-in nenatigən rəha Uhgín aupən itəm təmatəməhl anion, kən in nenatigən itəm təmatəhluaiɡ, kən Uhgín təmol nalpəkəuən aupən aupən agin məmə, nenatigən əh, in otol nəwirən kəm kitat. ⁸Nətem koatərəməərə e nəptən əh-roiu, ilat kinotəruru nalpəkəuən əh rəha Uhgín, məto okəmə ilat kinəmotitun, ko kəsotətu-pərən Iərəməərə rəha nəwirən rafin e nig kəməluau. ⁹Məto Naoa Rəha Uhgín tatən məmə,

“Suah kit təsəplanən,

suah kit təsətoən,

suah kit təsəitunən

nat naka itəm Uhgín təmol əpen-əpenə lan rəha netəm u kətolkeike in,”^u

¹⁰məto Uhgín təmol əp nalpəkəuən anion əh rəhan kəm kitat e Narmin. Kən Narmin titun natimnat rafin, kən mitun min natimnat rəha Uhgín itəm etəmim kit okol təsəitunən. ¹¹?Tol nəhlan, etəmim pah titun nətəligən rəha etəmim kit, məto narmin əm? ?E nolən kitiaəh əm, etəmim pah titun nətəligən rəha Uhgín, məto Narmin əm? ¹²Uhgín təməsos-ipamən kəm kitat nətəligən rəha netəmim e nətueintən, məto təmos-ipa Narmin itəm tətisi-pən ron. In təmos-ipa kəm kitat məmə kitat okotitun nat naka itəm Uhgín təmos-ipa əpnapin əm kəm kitat. ¹³Inu nəghatən itəm itimat ioatən, kən nenatigən rəha netəmim təsəgətunən itimat e nəghatən min əh, məto Narmin Rəha Uhgín təməgətun itimat, kən

ekotən-iarəp natimnat pahrien rəha Narmin Rəha Uhgín e nəghatən min itəm təmisi-pən lan.

¹⁴Etənim itəm Narmin Rəha Uhgín tikə lan, okol təsosən natimnat itəm tətisi-pən e Narmin Rəha Uhgín mətə-inu ilat nat alməl min əm kəm in, kən okol in təsitunən ilat mətə-inu Narmin Rəha Uhgín əm titun nasituən e netənim o nitunən natimnat rəha Uhgín. ¹⁵Kitat itəm koatos Narmin Rəha Uhgín kotəplan motitun natimnat min əh, mətə netəm ərnapin, ko koatəplan məsotitun aɡin-əhən kitat. ¹⁶Tol nəhlan mətə-inu Naoa Rəha Uhgín tatən məmə,

“?Pah u titun nətəligən rəha Iərəməərə
məmə in otəgətun in?”^v

Mətə kitat kotitun nətəligən rəha Kristo.

Nəhap-əhapən e niməfak

3 ¹Piak min ne winik min. Nian emətətig kitat min itəmat, okol esəghatən kəm itəmat tahmen e netənim itəm kinotəskasik rəkis e nəmegəhən rəhalat e Narmin Rəha Uhgín, kəp. Eməghat kəm itəmat tahmen məmə itəmat netənim rəha nətueintən əm, kən eməghat kəm itəmat tahmen məmə itəmat nisualkələh əm e nəmegəhən wi rəhatəmat e Kristo.

²Nian emətəgətun itəmat, tahmen məmə emətəgwən itəmat e melek əm, eməsos-ipinə nəgwənən əskasik kəm itəmat mətə-inu itəmat nəsotahmenən o nunən.^w Kən nīpahrienən, itəmat nəsotahmenən əh o nunən, ³mətə-inu nolən rəhatəmat tahmen əm e rəha netənim rəha nətueintən. Tol nəhlan mətə-inu itəmat nakoatetet itəmat min, kən moatərgəhəu, kən tahmen əm məmə itəmat netənim rəha nətueintən əm u. Nəkotahmen e netəm ərnapin min.^x ⁴Nian suah kit otən məmə, “Io rəha Pol,” kən kit min tən məmə, “Io rəha Apolos,” nolən əh tatəgətun məmə itəmat netəm rəha nətueintən əm.^y

⁵Otəplan-tu. ?Apolos in pah, kən Pol in pah? Itimlau e kuahmen əm e iolwək itəm emuasitu etəmat o nuwamən o Iesu. Itimlau etioal əm wək itəm Iərəməərə təmos-ipa pisin pisin kəm itimlau məmə ekioal. ⁶Tahmen məmə io eməfe nikutin nat, kən Apolos in tətəu e nəhau, mətə Uhgín tatol tatəwiə.^z ⁷Tol nəhlan, etənim itəm tatəfe nat, o etəm tətəu e nəhau, in nat ərnapin əm, mətə Uhgín pisin əm in nat keike itəm tatol natimnat koatəmegəh moatəwiə. ⁸Etəm tatəfe, ne etəm tətəu, katian əm o nat kitih əm. Kən Uhgín otətou ilau kitih kitih e rəhaləu wək pisin pisin min. ⁹Itimlau iolwək mil rəha Uhgín, kən itəmat nəkotahmen e nasumən rəha Uhgín, o nimə rəha Uhgín.^a

¹⁰E nəwirən itəm Uhgín təmawte-in kəm io, emiləkin wir nelki nimə tahmen e etəm titun wir niləkinən nimə. Kən suah kit min tatiləkin

v 2:16 Aes 40:13 w 3:2 Hip 5:12-13; 1 Pita 2:2 x 3:3 1 Kor 1:10-11 y 3:4 1 Kor 1:12 z 3:5-6 Wək 18:4,11,27-28 a 3:8-9 Mat 16:27; Efes 2:20-22

nimə məsin. Məto ilat rafin okotəkəike moatehm wir wək rəhalat rəha niləkinən nimə, ¹¹məto-inu okol suah kit təsiləkinən nelki nimə kit min itəm tol pisin e inu itəm kiniləkin rəkis. Kən nelki nimə u in Iesu Kristo.^b ¹²Okəmə suah kit tiləkin-pər rəhan nimə itəm nelki nimə in Iesu Kristo, kən in titun niləkinən e iaen u kol tatipit-ipit, o e silfa, o e kəpiel nəmtin tiəkis, o e nig, o e nuwig, o e maniah. ¹³Kən nian kit netəmim okotəplan wək rəhan, məto-inu e nian Iesu tatuwa min, rəhan wək otuwa e nəhag-əhagən. Rəhan wək okələhəu-pən e nigəm, kən nigəm otəgətun məmə rəhan wək təwir or tərət.^c ¹⁴Okəmə nigəm təməsusən rəhan nimə, in otos rəhan nətouən. ¹⁵Məto okəmə nigəm təmus rəhan nimə, kən rəhan natimnat rafin təmikə. In əm, Uhgın otosmegəh, məto tahmen-ahmen əm e suah kit itəm taiu mətagim e nimə itəm nigəm tatus.

¹⁶?Nəkotitun o kəp məmə, itəmat un nimə rəha Uhgın, kən Narmin Rəha Uhgın tətətig etəmat?^d ¹⁷Okəmə suah kit tərəkın nimə rəha Uhgın, kən Uhgın otərəkin in, məto-inu nimə rəha Uhgın, in rəhan pisin əm. Kən nimə u rəha Uhgın, itəmat.

¹⁸Təsəwirən məmə suah kit tateiuə-in atip in. Okəmə suah kit nikin təht məmə in tenatig u-roiu e niganəmti netəmim, in otəkəike muwa ialməl kit e niganəmtilat məmə in otuwa ienatig pahrien. ¹⁹Tol nəhlan məto-inu nenatigən rəha netəmim rəha nətueintən, in talməl pik e niganəmti Uhgın. Tahmen e Naoa Rəha Uhgın tatən məmə, “Uhgın tatol noanikulu kit e nəghatən rəha suah kit itəm tatən məmə in tenatig wir, kən Uhgın taskəlim in.”^e ²⁰Kən Naoa Rəha Uhgın tatən min məmə, “Tərəməgə titun məmə, nətəligən rəha netəm kotenatig, ilat nat əpnəpin əm.”^f ²¹Kən əsotənən məmə itəmat rəha suah u o rəha suah əh məmə onəkotiləs-ipər atip itəmat ron. Uhgın tatos-ipən natimnat rafin rəhatəmat məmə otasitu etəmat. ²²Pol, o Apolos, o Pita, o nətueintən, o nəmegəhən, o nimisən, o nian roiu, o nian itəm tatuwa, ilat rafin rəhatəmat məmə Uhgın otol təwir kəm itəmat lan, ²³kən itəmat rəha Kristo, kən Kristo in rəha Uhgın.

Aposol min rəha Kristo

4 ¹Tol nəhlan, netəmim okotəkəike motos itimat tahmen e iolwək min rəha Kristo itəm Uhgın təmələhəu-pən e nelmitimat məmə itimat ekotol əp nalpəkəuən anion rəha Uhgın. ²Kən netəmim itəm koatehm natimnat rəha etəm-iasol kit, ilat kotəkəike motol rəhalat wək təwir məmə nian etəm-iasol tatəplan rəhalat wək, kən titun nahatətəən elat.^g ³E io, in nat əpnəpin əm okəmə itəmat, o netəm pisin neen kotə-iarəp nətəligən rəhalat e rəhak wək. Kən io atip esahmenən o nakilən rəhak wək. ⁴E rəhak nətəligən, məmə emol əm nat itəm in təwir, məto

b 3:11 Aes 28:16; 1 Pita 2:4-6 **c 3:13** 1 Kor 4:5 **d 3:16** 1 Kor 6:19; 2 Kor 6:16
e 3:19 Job 5:13 **f 3:20** Sam 94:11 **g 4:2** Luk 12:42

nat u tāsənən mēmə io ekətuatip. Iərəməərə əm tətətuatip o nakilən rəhak wək. ⁵Tol nəhlan, sotautautən o nakilən natimnat. Nakoatəsahgin e nian Iərəməərə otuwa lan. In otəmki-pən e nəhag-əhagən natimnat itəm koatəhluai e napinəpən, kən in otol-arəp nat naka tətətig e niki netəmim o nolən min rəhalat. E nian əh Uhgın otənwiwi ilat kitiaəh kitiaəh.^h

⁶Piak min ne winik min. Emən-ipinə nəghatən min əh kəm itəmat etimlau Apolos mēmə itəmat onəkotos nitunən ikin, kən okəmə nakotos nipəti nəghatən min u, “Nəkotəkəike motol əm nəghatən min itəm kinətə rəkis,” kən nəstos-ipərən netəm-iasol neen motos-iəhau neen.ⁱ ?Tahro? Itəmat ilis taprəkis-in netəmim min rafin? Itəmat nakoatos natimnat neen itəm Uhgın tāsos-ipinə kəm itəmat? !Kəp! ?Kən tahro nakoatəghat ausit o natimnat itəm Uhgın təmos-ipinə kəm itəmat tahmen əm mēmə itəmat əm nəmotol natimnat min əh?^j

⁸Nikitəmat təhat mēmə ninotos rafin rəkis natimnat rəha Uhgın. Nikitəmat təhat mēmə ninotos rafin rəkis nautə rəha Uhgın. Nolən rəhatəmat tahmen mēmə nəmotuwa kig min rəha Uhgın, mətə itimat ekotətig ləhau əm. !Mətə kəp, sənəmə nipahrienən! !Nəman! Okəmə nipahrienən mēmə itəmat nəmotuwa kig min rəha Uhgın, nikitəmat otəgien pik, kən okəmə tol nəhlan, itimat min ekotol kig kitat min itəmat. Mətə təsələn mihin. ⁹Itimat aposol min, mətə nikik təht mēmə Uhgın təmələhəu itimat əpəh ləhau aɡin-əh, ioatətig tahmen e netəm itəm kəmakil rəkis mēmə okotəkəike motimis. Nikik təht nəhlan mətə-inu tahmen mēmə ekoatətul e niɡanəmti nəgelo min ne netəmim rafin mēmə ilat okotəplan nolən rəha nimisən rəhatimat.^k ¹⁰!Netəmim tepət koatən mēmə itimat ialmə min o nərgi Kristo, mətə nikitəmat təht mēmə itəmat nakotenatig wir e Kristo! Mətə sənəmə nipahrienən. !Netəmim tepət koatən mēmə rəhatimat nepətən tikə, mətə nakoatəghat ausit mēmə rəhatəmat nepətən iahgin! Mətə sənəmə nipahrienən. Netəmim tepət koatisiai-in itəmat, mətə katən rat itimat.

¹¹Mətə, inu nipahrienən. Mətəarus-pa roiu, nəumis tatus itimat, kən moatoaoa, kən ekoatuwin e natimnat kəmotəhap-əhap, kən netəmim koatoh itimat, kən rəhatimat nimə tikə.^l ¹²Itimat atip əm ioatol pik wək e nelmitimat. Nian okotən rat itimat, mətə itimat ekotəfak o nəwirən olat. Nian netəmim koatol nəratən kəm itimat, mətə itimat ekotəpnəpin əm.^m ¹³Nian netəmim koatən rat itimat, mətə itimat ekoatəghat wir əm kəm

h 4:5 1 Kor 3:8 **i 4:6** Rom 12:3 **j 4:7** Rom 12:6 **k 4:9** Nian kig kit təmol win e nəluəginən, minatitəlig matit rəhan mopael min ne rəhan tikimir min. Rəhan mopael min kotuarisig-in, kən tikimir min kotuarisig-in ilat, kən netəmim rafin kotitun mēmə tikimir min okotimis. Netəmim kəmotol lafet kit, kən netəmim rafin koatəplan tikimir min atip koatoh ilat min, o kəm-naka koatol fait ilat nat iarupin min tahmen e laion. Kən Pol tatən mēmə in ne rəhan min netəmim kotahmen e tikimir min itəm okotimis, kən netəmim rafin koatəplan. **l 4:11** 2 Kor 11:23-27 **m 4:12** Mat 5:44; 2 Tes 3:8

ilat. Mətoarus-pa roiu itimat ekotahmen e nuwitik rəha netəmim rafin, o namkimik rəha nətueintən rafin.

Ilat okotəkəike kətəu-pən nolən rəha Pol

¹⁴Esəteən nəghatən min u məmə ekol itəmat nakotaulis, məto məmə otəhgaiir etəmat, məto-inu itəmat nenətik min itəm ekolkeike itəmat. ¹⁵Rəhatəmat iəgətun tərət itəm okotəgətun itəmat e Kristo, kən okəm-naka ilat kotahmen əm e rəhatəmat tata kalin ten-taosan, məto rəhatəmat tata ətuatip kitiəh əm, inu io, məto-inu e Kristo Iesu emuwa rəhatəmat tata ətuatip nian emən-iarəp namnusən təwir kəm itəmat aupən.ⁿ ¹⁶Tol nəhlan, ekətarəh əskasik otəmat məmə onəkotətəu-pa rəhak nolən min.^o ¹⁷Məto-inu o nat u, etahl-ipinə nətik e Kristo u Timoti itəm iakolkeike. In tətaiu əskasik e Iərəmərə. In otən min kəm itəmat suatip rəha nəmegəhən rəhak e Kristo Iesu itəm tatətəu-pən natimnat itəm iatəgətun e niməfak min rafin ikin min rafin.^p

¹⁸Itəmat neen koatən məmə esimnə minən, kən motausit pik o rəhatəmat nepətən. ¹⁹Məto otəsuwəhən, ekəike mimnə məplan itəmat okəmə Iərəmərə tegəhan-in io. Kən ekəsəplan əmən nəghatən min itəm netəm iausit min koatən, məto ekəplan nəsanənən rəhalat. ²⁰Məto-inu nərəmərəən rəha Uhgın sənəmə in nat kit rəha nəghatən, məto in nat kit rəha nəsanənən.^q ²¹?Kən nakotolkeike naka? ?Ekimnə malis itəmat, o ekimnə e nolkeikeən ne narmin rəha nəmeiən?

Pian kit, rəhan nolən tərət agin

5 ¹Kəmən-iarəp kəm io məmə suah kit u e nikitəmat tətəkləh-in pətan kit, kən təmol e nolən tərət kit itəm taprəkis-in nolən rəha netəm kəsotəfakən, nat ənpəpin kəsotəfakən. In tətəkləh-in pətan wi rəha rəhan tata.^r ²!Kən itəmat nakotausit ron məmə təwir əm! Nəsotətəon tərət, məto onəkotəkəike motətə tərət o nolən əh, kən nəsotahl-iarəpən suah əh, məto onəkotəkəike motahl-iarəp itəm təmol nolən rat əh e nikitəmat.

³Nat ənpəpin esatigən kitat min itəmat, məto e narmin etatig kitat min itəmat, kən tahmen əm okəmə kitat koatatig, enən rəkis e nərgi Iərəmərə Iesu məmə naka in tətəuatip məmə kitat okotol e suah əh.^s

⁴Nian nakotuwa kitiəh, kən e narmin, etatig kitat min itəmat, kən nian nəsanənən rəha Iərəmərə rəhatat Iesu in əh-ikin kitat min, ⁵kən otələs-ipən suah u əh-roiu e nelmi Setan məmə otərəkin nīpətən, məto Iərəmərə otosmegəh narmin nian in tatuwa min e namnun nian.^t

⁶Rəhatəmat nausitən tərət. ?Nəkotitun o kəp məmə, is noan məsin əm tətələpik apiəpiə flao itəm kəmətig?^u ⁷Otəra kin rəkis is oas min

n 4:15 Kal 4:19 o 4:16 Fil 3:17 p 4:17 Wək 19:22 q 4:20 1 Kor 2:4 r 5:1 Lev 18:7-8; Dut 22:30 s 5:3 Kol 2:5 t 5:5 1 Tim 1:20 u 5:6 Kal 5:9

rəhatəmat məmə itəmat flaoa wi itəm kəmətig u is tikə lan, kən niphahrienən itəmat nəkotahmen ətuatip e pīret əh. Tol nəhlan məto-inu Kristo itəm in nəti sipsip rəha lafet rəha Nuhagego-inən, təmimis rəkis tahmen e sakrifais o nolən rat min rəhatat.^v ⁸Tol nəhlan, pəs kotol lafet əh, məto kəsotolən e is oas, itəm tahmen e nolən tərət min itəm netəmim kotolkeike pik nolən kəm netəmim, ne nolən rat min rafin. Məto pəs kotol lafet e Piret U Is Tikə Lan, tahmen e nolən rafin itəm kotol niphahrienən motətuatip.^w

⁹Eməte rəkis naoa kəm itəmat məmə nəsotan kələhən itəmat netəm koatakləh-in pətan. ¹⁰Esən-iəhauən məmə nəsotanən itəmat netəm kəsotəfakən, nat əpnaripin nolən rəhalat tol min-nulan: ilat koatakləh-in pətan, ilat naumis, ilat iakləh min e neiuəən, kən ilat koatəfak kəm narmi nat min. Okəmə nəsotanən itəmat min ilat, kən nəkotəkəike motiet ikin-u e nətueintən. ¹¹Məto nīpəti naoa itəm eməte kəm itəmat məmə onəsotan kələhən itəmat suah kit itəm tatən məmə in piatəmat kit, məto in tətakləh-in pətan, o in tətaumis, o in tatəfak kəm narmi nat min, o in tatən rat netəmim, o in tətəpis nian tərət, o in tətakləh-in e neiuəuəən. Əsotolən nat kit itəmat min ilat, nat əpnaripin in nat əkəku əm tahmen e nəkotagwən kitəh.^x

¹²Sənəmə in rəhak kit wək məmə ekakil netəm kəsotəfakən. Məto in wək rəhatəmat məmə onəkotakil nolən rəha netəmim əpəh e niməfak itəm koatol təfagə e nolən min u. ¹³Uhgīn otakil netəm Iaihlua min, məto Naoa Rəha Uhgīn tatən məmə, “Otahl-iarəp e nikitəmat etəm tatol nolən rat.”^y

Nolən rəha niuw-iarəpən itəm

6 ¹Nian okəmə itəmat kəiu kuəhai ilau min, in tol naulisən məmə otīləs muwīn kəm netəm kəsotəfakən məmə okotiūw-iarəp ilau motakil rəhalau nərgəhəuən. Məto nəkotəkəike motīləs motuwīn kəm iəfak min. ²?Nəkotitun o kəp məmə iəfak min, ilat okotakil netəmim e nətueintən? ?Kən okəmə itəmat onəkotakil netəmim e nətueintən, kən təhro nikitəmat təht məmə nəsotahmenən o nakilən rəhatəmat nolən əlkələh min?^z ³?Nəkotitun o kəp məmə, kitat okotakil nagelo min? !Kən natimnat min rəha nətueintən, ilat kotimətig əm o nakilən! ⁴?Kən tol nəhlan, okəmə nakoatərgəhəu o nətəligən min neen, təhro nakoatuwīn o netəm ihluə məmə ilat okotakil nərgəhəuən rəhatəmat? Ilat kəsotosən nisaiiən rəha niməfak məto-inu ilat kəsotahmenən məmə okotakil nat asol min neen tahmen e kitat. ⁵Iatən nəhlan məmə nakotaulis lan. ?Təhro? ?Itəmat kit tikə itəm tenatig məmə in titun nələhəuən nənən min

v 5:7 Aes 53:7; 1 Pita 1:19 w 5:8 Dut 16:3 x 5:11 2 Tes 3:6; Taet 3:10 y 5:13 Dut 13:5; 17:7 z 6:2 Nol Əpən 20:4

əh? ⁶!Məto kəp! Itəmat piak min nakoatuwin o netəm ihluə məmə ilat okotakil rəhatəmat nərgəhəuən min. Kəsi.

⁷Itəmat nakoatuwin o suah kit məmə otakil rəhatəmat nərgəhəuən. Inu tatəgətun məmə nəmotəmkakiəh e suatip rəha Uhgín e nəmegəhən rəhatəmat. ?Tahro? Okəmə suah kit tatol tərət kəm ik, təwir məmə nakaluin əm. Okəmə tateiuə-in ik mətakləh-in ik, aluin min əm. ⁸Məto kəp. Itəmat piatəmat min əm, məto itəmat atip nəkoatol tərət kəm itəmat min, kən moateiuə-in itəmat min motakləh kəm itəmat min.

⁹?Nəkotitun o kəp məmə, netəm koatol nərətən, okol kəsotuwinən e nərəməwəən rəha Uhgín? Əsotətəlig-inən neiuəuəən. Inu nípahrienən məmə netəm koatakləh-in pətan, ne netəm koatəfak kəm narmi nat min, ne nəman itəm kinotol marit rəkis koatakləh-in pətan, ne nəman itəm koatit atip ilat min, ¹⁰ne iakləh min, ne naumis min, ne netəm koatəpís e wain, ne netəm koatəghat rat e nərgi netəmim, ne netəm koateiuə motakləh kəm netəmim, ilat okol kəsotuwinən e nərəməwəən rəha Uhgín. ^a ¹¹Kən itəmat neen, nəmoatol nəhlan. Məto, Narmín Rəha Uhgín rəhatat təmafəl itəmat, mələhəu kalin itəmat məmə rəhan, mol itəmat nəkotətuatip e niganəmtin e nərgi Iərəməwə Iesu Kristo. ^b

Nolən rəha nakləh-inən pətan in təfagə rat

¹²Netəmim neen koatən məmə, “Natimnat rafin təwir əm məmə ekol.” Məto, sənəmə ilat rafin kotasitu etəmat. Suah kit tatən min məmə, “Natimnat rafin təwir əm məmə ekol.” Məto, okol esegəhan-inən məmə nat neen okotərəməwə e rəhak nəmegəhən. ^c ¹³Netəmim neen koatən məmə, “Nəgwəən in nat təwir rəha nərpitəm, kən nərpitəm in tolkeike nəgwəənən. Kən tahmen əm, okəmə nípətítat tolkeike pətan, kən nolən əh rəha nitən pətan in təwir əm.” Nat mil əh, nəgwəənən ne nərpitəm, kuəwir, nat ənpəpin məmə Uhgín otol namnun ilau kərən. Məto Uhgín təsos-ipamən nípətítat məmə kotitəp nípitan. Uhgín təmos-ipa nípətítat məmə kotisiai-in Iərəməwə lan, kən Iərəməwə in tərəmərə e nípətítat. ^d ¹⁴E rəhan nəsanənən, Uhgín təmosmegəh Iərəməwə e nimisən, kən in otosmegəh min kitat. ^e

¹⁵?Nəkotitun o kəp məmə, nípətítəmat, ilat rəha Kristo pisin əm? ?Kən níkitəmat təht məmə ekiləs nípətík itəm in kitiəh ilau Kristo, kən mol kioal kitiəh ilau pətan rəha suatip? !Kəp! Okol təsolən mihin. ^f ¹⁶?Kən nəkotitun o kəp məmə, etəm tətən ilau pətan rəha suatip, ilau katuea kitiəh əm e nípətín? Məto-inu nəghatən rəha Naoa Rəha Uhgín tatən məmə, “Ilau okuea nípətín kitiəh əm.” ^g ¹⁷Məto etəm itəm tatol kitiəh ilau Iərəməwə, tatuwa kitiəh ilau min e narmín. ^h

a 6:9-10 Kal 5:19-21; Efes 5:5; Nol Əpən 22:15 **b 6:11** Taet 3:3-7 **c 6:12** 1 Kor 10:23
d 6:13 1 Tes 4:3-5 **e 6:14** Rom 8:11; 1 Kor 15:20; 2 Kor 4:14 **f 6:15** Efes 5:30
g 6:16 Mat 19:5 **h 6:17** Jon 17:21-23; Rom 8:9-11

¹⁸Otagim rækis otuwim isəu o nolən rəha nītəpən nīpitan. Nolən rat rafin itəm suah kit tatol itəm tol pisin e itəm u, in təsərəkīnən nīpətin. Məto itəm u tatərəkīn nīpətin. ¹⁹?Nəkotitun o kəp məmə, nīpətitəmat in nimə kit rəha Uhgīn itəm Narmin Rəha Uhgīn tətətig ikin, kən Uhgīn təmos-īpinə Narmin kəm itəmat, mətətig etəmat? Kən itəmat sənəmə rəhatəmat atip u itəmat. ²⁰Uhgīn təmətou rækis itəmat e nətouən itəm nəmtin tiəkis. Tol nəhlan, otisiai-in Uhgīn e nolən min rəha nīpətitəmat.ⁱ

Nəghatən e marit

7 ¹Roiu ekən-īpinə nənən e naoa rəhatəmat itəm nəmotəte kəm io. Əwəh, in təwir məmə etəmim kit təsələn marit. ²Məto netəmim tēpət itəm koatitəp pətan, tol nəhlan, təwir məmə etəmim otəkəike mos atip rəhan pətan, kən pətan tatos rəhan iərman. ³Iərman otəkəike man ilau rəhan pətan okəmə pətan tolkeike, kən pətan otəkəike man ilau rəhan iərman okəmə iərman tolkeike. ⁴Pətan təsərəmərə atipən e nīpətin, məto rəhan iərman tatərəmərə lan. Kən tahmen-ahmen əm e iərman, in təsərəmərə atipən e nīpətin, məto rəhan pətan tatərəmərə lan. ⁵Təsəwirən məmə pətan o iərman təgin o nīpətin okəmə kit tolkeike. Məto okəmə ilau kərən kuegəhan məmə təwir əm okuəpəs o nəfakən o nian neen, kən təwir əm. Məto okueike muea min kitiəh. Okəmə kəsioalən, kən Setan otehm suatip o nos-īpən-os-īpənən kəm ilau. Iatən nəhlan məto-inu itəmat rafin nəsotəskasikən. ⁶Nəghatən əh məmə, “okuəpəs o nəfakən o nian neen,” in nətəligən əm rəhak, sənəmə lou kit. ⁷E rəhak nətəligən, təwir məmə netəmim rafin okəsotolən marit tahmen lak. Məto Uhgīn tatol suatip pisin pisin min kəm kitat kitiəh kitiəh, kən tatol məmə neen koatol marit, kən neen koatan əm. ⁸Kən iatən kəm netəm kəsotolən marit ne nəutahlimis min məmə, təwir məmə koatan əm məmə io ne. ⁹Məto okəmə tiəkis olat məmə okotaliwək e suatip ətuatip, kən təwir məmə okotəkəike motol marit pəs nikilat təsəht pīkən.^j

¹⁰Itəmat itəm nəmotol marit, ekən-īpinə nəghatən u kəm itəmat, sənəmə rəhak məto rəha Iərəmərə məmə, pətan otəsəpəsən rəhan iərman.^k ¹¹Məto okəmə in otol, kən təwir məmə otəsətəu-pən minən suah kit min, o okəmə tahro, titəlig-pən min əm o rəhan iərman. Kən iərman otəsəpəsən rəhan pətan.

¹²Itəmat itəm rəhatəmat nəman o nīpitan kəsotəfakən, inu rəhak əm nəghatən, sənəmə rəha Iərəmərə, məmə okəmə itəmat kit, rəhan pətan təsəfakən, məto tolkeike məmə ilau kətuatig, iərman otəsəpəsən. ¹³Kən okəmə itəmat kit, rəhan iərman təsəfakən, məto tolkeike məmə ilau kətuatig, pətan otəsəpəsən. ¹⁴Otol nəhlan məto-inu nian pətan kit tatəfak, kən Uhgīn tatələhəu kalin min rəhan iərman məmə rəha Uhgīn. Kən nian

iərman kit tatəfak, kən Uhgīn tatələhəu kalin min rəhan pətan məmə rəha Uhgīn. Okəmə təsolən nulan, kən rəhatəmat nisualkələh, ilat rəha nətueintən əm, məto tol nəhlan, Uhgīn tatələhəu kalin ilat məmə rəhan min, məto-inu təmələhəu kalin rəkis tata ne mama.

¹⁵Məto okəmə etəm təsəfakən tolkeike məmə otapəs rəhan pətan o iərman itəm tatəfak, egəhan in əm. Etəm tatəfak, iərman o pətan, Uhgīn təsaskəlīmən ilat e marit əh. Məto, Uhgīn təmaun-in itat məmə okotatig mətig e nəməlinuən.^l ¹⁶Pətan, kəm-naka Uhgīn otosmegəh rəham iərman e nolən təwir rəham. Kən iərman, kəm-naka Uhgīn otosmegəh rəham pətan e nolən təwir rəham.^m

¹⁷Məto in əm u, nian Uhgīn təmaun-in itəmat, nəmotatig e natigən pisin pisin min itəm İərəmərə təmələhəu, kən təwir məmə nəkotatig əm lan. Inu rəhak nəghatən iatələhəu kəm niməfak min rafin. ¹⁸Nian Uhgīn təmaun-in suah kit, okəmə kəməhg-ipən in, kən otəsəhluaig-inən nəhg-ipənən itəm kəmol lan. Kən nian Uhgīn təmaun-in suah kit min, okəmə kəsəhg-ipənən, kən təwir məmə təsegəs-inən məmə okəhg-ipən. ¹⁹In nat əpnapin əm okəmə kəməhg-ipən suah kit o kəsəhg-ipənən. Nat keike məmə kitat kotətəu-pən əm nəghatən min rəha Uhgīn.ⁿ ²⁰Nian Uhgīn təmaun-in itəmat, nəmotatig e natigən pisin pisin min, kən təwir məmə nəkotatig əm elat.

²¹?Nian Uhgīn təmaun-in ik, ik slef əm kit? Nikim təsəht pikən, məto okəmə nəkitun nətəu-pənən suatip itəm kəmikis slef min lan, ətəu-pən əm. ²²Tol nəhlan məto-inu etəm slef əm nian İərəmərə təmaun-in, in etəm rəha İərəmərə itəm kəmikis rəkis, kən tahmen-ahmen əm, etəm itəm sənəmə slef kit nian İərəmərə təmaun-in, in slef əm rəha Kristo.^o ²³Uhgīn təmətou rəkis itəmat e nətouən itəm nəmtin tiəkis. Sotolən məmə itəmat nakotuwa slef min rəha netəmim. ²⁴Piak min ne winik min, nian Uhgīn təmaun-in itəmat, nəmotatig e natigən pisin pisin min, kən təwir məmə nəkotatig əm elat itəmat Uhgīn.

²⁵Inu nəghatən kit rəhatəmat netəm wi itəm nəsolələn marit. Esos ətuatipən nəghatən kit o İərəmərə, məto iakən əm rəhak nətəligən. Məto itəmat nəkotitun məmə rəhak nəghatən in nipahrienən, məto-inu İərəmərə təmasəkitun io. ²⁶Məto-inu o nəratən asol itəm nəkotatig lan, rəhak nətəligən tol min-nulan məmə, nəkotatig əm nulan nəkotatig mihin u-roiu. ²⁷?Tahro? ?Nəmol marit? Segəs-inən suatip o napəsən rəham pətan. ?Tahro? ?Nəsələn marit? Segəs-inən suatip o nosən rəham kit pətan. ²⁸Məto okəmə natol marit, nəsolən təfagə rat. Kən okəmə pətan wi tatol marit, in təsolən təfagə rat. Məto netəm kəmotol marit, okotatig e nəratən tepət e rəhalat natigən, kən iakolkeike məmə nəsotuwinən e nəratən min əh.

l 7:15 Rom 14:19 m 7:16 1 Pita 3:1 n 7:19 Rom 2:25; Kal 5:6; 6:15 o 7:22 Flm 16; 1 Pita 2:16

²⁹Piak min ne winik min, inu nipəti nəghatən rəhak. Natigən rəha netəmim e nətueintən in tinəkuəkir əm. Kən roiu ne matuwīn, netəm kəmotol marit, okəsotətəlig-in pikən nolən rəha marit rəhalat. ³⁰Kən okəmə suah kit tətəsək, təwir məmə otaliwək e nəmegəhən rəhan təhmen məmə təsasəkən. Kən okəmə suah kit nikin tagien, in otaliwək təhmen məmə nikin təsagienən. Kən okəmə suah kit tatos-nəmtin nat kit, təwir məmə nikin təht məmə sənəmə rəhan. ³¹Kən təwir məmə netəmim itəm koatol bisnes e nətueintən, ilat okotətəlig-in məmə rəhalat bisnes in nat əpnəpin əm, mətə-inu nətueintən ne nəwirən rəhan otəpanikəʔ

³²Iakolkeike məmə nikitəmat təsəht pikən nat kit rəha nətueintən u. Tol nəhlan, okəmə suah kit təsolən marit, nikin tatəht pik wək rəha Iərəməə məmə təhro nulan mol Iərəməə nikin tagien o wək itəm in tatol. ³³Mətə etəm təmol marit, nikin tatəht pik əm natimnat rəha nətueintən məmə otəhro nulan mol niki rəhan pətan tagien, ³⁴kən rəhan nətəligən tatuwin o nat kəiu, rəhan pətan ne wək rəha Iərəməə. Kən pətan itəm təsolən marit, o pətan wi, nikin tatəht pik wək rəha Iərəməə məmə təhro nulan in otətuakəm o Iərəməə e nipətin ne narmin. Mətə pətan itəm təmol marit, in tatətəlig-in pik əm natimnat rəha nətueintən məmə otəhro nulan mol rəhan iərman nikin tagien.

³⁵Iatən-ipinə nəghatən min u o nəwirən atip rəhatəmat, sənəmə iatən-iəhau itəmat, mətə məmə nakotətəu-pən suatip rəha nəmegəhən itəm tətəuatip, kən nikitəmat tatəht pik wək rəha Iərəməə.

³⁶Mətə okəmə iərman kit ne pətan wi kit, kinən-iəkis məmə ilau okioal marit, kən iərman təmə okuəpəs pitən, mətə roiu nikin təht məmə təsolən nolən ətuatip e pətan əh, kən okəmə pətan əh tətətig wir əm o nup min neen, kən iərman nikin təht məmə təike mol-tə marit e pətan əh, kən təwir əm, in titun nolən. In təsolən təfagə rat. Mətə təwir məmə in otol marit. ³⁷Kən okəmə kəiu min nəhlan kioalkeike məmə okioal marit, mətə iərman nikin tinəht rəkis məmə okuəpəs marit, kən suah kit tikə itəm tətəkəike kəm in məmə in tapəs marit, mətə iərman əm in tatərəməə e nikin, kən nikin tinəht rəkis məmə otəsolən marit e pətan əh, suah əh, in min tatol nolən ətuatip. ³⁸Tol nəhlan, iərman itəm tatol marit e pətan wi, in tatol ətuatip, mətə iərman itəm təsolən marit, in tatol təwir maprəkis.

³⁹Pətan otəkəike mətətig ilau rəhan iərman e nian rafin, mətə okəmə rəhan iərman timis, in titun nolən marit e suah kit min itəm in tolkeike, mətə nat kitəh əm, in təike mol marit e iərman kit itəm tatəfak kəm Iərəməə.^q ⁴⁰Mətə e rəhak nətəligən, okəmə in tətətig əm nəhlan məsolən marit, kən nikin otəgien taprəkis-in okəmə in tatol marit. Kən nīkik təht məmə Narmin Rəha Uhgīn tətətig min lak mos-ipa nəghatən əh kəm io.

Nagwənən itəm katol sakrifais lan kəm narmi nat min

8 ¹Kən roiu, iakəghat e nagwənən min itəm katol-pən sakrifais lan kəm narmi nat min. Kitat kotitun məmə, “kitat rafin koatos

nitunən.” “Nitunən” in nat kit itəm suah kit tətəusit ron, mətə nolkeikeən tatiləkin matiləs-ipər etəmim.^r ²Okəmə suah kit nikin təht məmə in titun pik nat, mətə in təsitunən əh natimnat itəm in otəkəike mitun.^s ³Mətə etəmim itəm tolkeike Uhgīn, Uhgīn titun in.

⁴?Kən tahro e nagwənən min itəm katol-pən sakrifais lan kəm narmi nat min? Kitat kotitun məmə narmi nat in nat əpnapin əm kit e nətueintən, kən uhgīn əlkələh min kotikə, mətə Uhgīn kitiah əm.^t ⁵Katən məmə, “uhgīn əlkələh” min ne “iərəmərə əlkələh” min tərət əh-ikin. Inu neiüəən əm. Mətə nīpahrienən netəmim neen koatəfak kəm ilat. Mətə nat əpnapin okəmə uhgīn əlkələh min əh-ikin, əpəh e neai o əpəh ləhau e nətueintən, ⁶mətə o kitat, Uhgīn kitiah əm, Tata Uhgīn. Natimnat rafin təmisi-pən lan, kən təmos-ipa nəmegəhən kəm kitat məmə kitat okotol nəwian. Kən Iərəmərə kitiah əm, Iesu Kristo, kən Uhgīn təmöl natimnat rafin aɡin e Kristo, kən e Kristo kitat koatəmegəh.^u

⁷Mətə sənəmə netəmim rafin kotitun nəghatən u. Aupən, netəmim neen kəmotəfak kəm narmi nat min nian rafin. Mətə roiu, nian koatun mit itəm kəmol sakrifais lan kəm narmi nat, nīkilat təht məmə koatəfak kəm uhgīn əlkələh min pahrien. Kən ilat koatətə məmə koatol təfagə rat mətə-inu nīkilat təsəskasikən. ⁸Mətə nagwənən təsölən kitat kotuwa iuəhkir o Uhgīn. Okəmə kəsotunən mit əh, o kotun mit əh, nətəligən rəha Uhgīn kəm kitat in tahmen əm.

⁹Təwir əm, nəkotitun nətəu-pənən suatip itəm nakotolkeike, mətə oatətə itəmat. Sotölən nat kit itəm nakotolkeike mətə in otöl məmə piatəmat kit o winitəmat kit itəm nikin təsəskasikən təme e rəhan nəmegəhən.^v ¹⁰Ekən nəhlan mətə-inu okəmə suah kit itəm nikin təsəskasikən, tatehm itəmat itəm nakoatos nitunən əh, kən nakotuwin e nimə rəha narmi nat min məmə nakotagwən, kən tahro? Kəm-naka rəhatəmat nolən otuūw-pən rəhan nətəligən, kən in min otuwin mun mit itəm kəmotol sakrifais lan kəm narmi nat min, kən in tatöl təfagə rat kit. ¹¹Kən nitunən itəm nikitəmat təht məmə nakoatos, in tatərəkīn etəm nikin təsəskasikən. Mətə in piatə kit itəm Kristo təmimīs ron.^w ¹²Nian nəkoatol nolən rat e itəmat kit e nolən əh, matərəkīn nīkin təsəskasikən, kən nəkoatol təfagə rat e Kristo. ¹³Töl nəhlan, okəmə nat kit itəm iatun tol piak tatəme e rəhan nəmegəhən, kən təwir məmə esun minən mit nian kit ne məmə otəsəmeən e rəhan nəmegəhən.^x

Pol təmuhalpin nəghatən itəm katətu-pən lan

9 ¹Nikitəmat təht məmə ekītun nolən nat naka itəm iakolkeike, o kəp? !Əwəh! ?Ito aposol kit, o kəp? !Əwəh! ?Eməplan Iesu Iərəmərə

r 8:1 Wək 15:29 s 8:2 Kal 6:3 t 8:4 Dut 4:39; 6:4; Kal 4:8 u 8:6 Efes 4:5,6
v 8:9 Rom 14:13-15; Kal 5:13 w 8:11 Rom 14:15,20 x 8:13 Rom 14:21

rəhatat e niganəmtək, o kəp? !Əwəh! ?Itəmat u noa rəhak wək e İərəmərə, o kəp? !Əwəh!^y ²Okəmə netəmim neen koatən məmə sənəmə io aposol, məto nıpahrienən, itəmat nəsoıtıtun nənən nəhlan, məto-inu nəmegəhən rəhatəmat e İərəmərə tatəgətun məmə io aposol kit.^z

³Ekuhalpın nəghatən rəha netəmim neen itəm koatən məmə io sənəmə aposol kit. ⁴?Nian kitat aposol min koatətapəh otəmat o nagwənən ne nat okənim ne, in ətuatıp o kəp? Əwəh, itəmat nəkotıtun.^a ⁵Aposol min neen, ne pia İərəmərə min, ne Pita,^b rəhalat nıpıtan itəm koatəfak koatuarisig-in ilat nian ilat kotaliwək moatol wək rəha İərəmərə. ?In tətuatıp məmə kitat kotol tahmen-ahmen əm, o kəp? Əwəh, itəmat nəkotıtun. ⁶?O nikitəmat təht məmə io əm ne Panapas, itımlau pısın əm ekuəkəike mioal atıp wək o natigən rəhatımlau?

⁷Otətəlig-in-tu, tol nəhlan. ?Pah tatol mopael məto təsolkeikeən məmə katətou in lan? ?O, pah tətəsum məsunən nagwənən lan? ?O, pah tətəgwən nat megəh min məsunən əh kit ne?

⁸?Nikitəmat təht məmə natımnat min itəm iatəghat-in, koatısi-pən əm o nətəligən rəha netəmim? !Kəp! Lou tatən nat kitiəh əm. ⁹Kəməte e Lou rəha Moses məmə, “Nian nakotasig kau motuwa məmə otol wək mewigewig e wit, sotəlisən nohlin pəs ton nımısmısi wit neen.”^c ?Tahro? ?Niki Uhgın tatəht əm kau min,^d ¹⁰o nikin tatəht min kitat? Əwəh, kəmos-ıpa lou u o rəhatat nəwırən, məto-inu netəm itəm kotaupən motəfe nat e nasumən, ne netəm koatuarisig motəulək ikin, ilat rafın nətəligən rəhalat kitiəh əm məmə okotos nagwənən e nasumən u.^e ¹¹E wək min rəhatımat, tahmen əm məmə emotasum kit məmə itəmat nəkotəgwən ikin, inu nagwənən rəha narmıtəmat. ?Kən tahro, tiəkis otəmat məmə nakotos-ıpa nagwənən neen rəha nıpətın kəm itımat?^f ¹²Netəm pısın neen kotıtun nətəpəh-inən nagwənən otəmat, kən in tətuatıp əm, məto ilat koatol wək rəha Uhgın. ?Kən tahro e itımat? !Nətəpəhən rəhatımat in tətuatıp agın!

Məto itımat esətölən kəm itəmat məmə itımat ekotıtun mihın nolən. Məto itımat ekotol natımnat rafın itəm ekotıtun nolən, nat ərnəpın in tiəkis, məmə esotahtosig-inən nammusən təwir rəha Kristo.^g ¹³?Nəkotıtun o kəp məmə, netəmim itəm koatol wək e Nımə Rəha Uhgın, koatos nıgılat ikin nagwənən? Kən netəmim itəm koatol wək e olta, ikin katol sakrifais ikin, koatos nıgılat ikin nagwənən.^h ¹⁴E suatıp kitiəh əm, İərəmərə təmən məmə, netəmim itəm koatən-ıarəp nammusən təwir, rəhalat natımnat o natigən otəkəike mısı-pən ikin.ⁱ

y 9:1 Wək 22:17-18; 26:16; 1 Kor 15:8-9 z 9:2 2 Kor 3:2-3 a 9:4 Luk 10:8

b 9:5 Nəghatən Kris ətuatıp tatən məmə, ‘Kefas’ itəm in nərğın kit min rəha

Pita c 9:9 wit: Əplan e tiksonari. d 9:9 Dut 25:4; 1 Tim 5:18 e 9:10 2 Tim 2:6

f 9:11 Rom 15:27 g 9:12 Wək 20:34; 2 Kor 11:9 h 9:13 Dut 18:1-3 i 9:14 Mat 10:10; Kal 6:6

¹⁵Mæto esətapəh-inən kəm itəmat o nat naka itəm tətuatip əm kən ekitun nətapəh-inən. Eməsəteən naoa u məmə itəmat nəkotol natimnat min neen əh kəm io. Iatausit məsin məmə iatən-iarəp namnusən təwir kəsətouən io lan. Kən esolkeike agin-əhən məmə ekətəu-pən suatip pisin. Nimisən in təwir taprəkis-in suatip pisin. ¹⁶Mæto esausitən məmə iatən-iarəp namnusən təwir mæto-inu, ekəike mən-iarəp. !Kəsi, nahmən asol otuwa ron io okəmə esən-iarəpən namnusən təwir!^l ¹⁷Okəmə iatən-iarəp nəghatən rəha Uhgın mæto-inu iakolkeike mol nulan, kən tətuatip məmə ekos nətouən lan. Mæto in Uhgın əm itəm təmitəpun io məmə ekol wək u, kən tol nəhlan, ekəike mol. ¹⁸?Kən rəhak nətouən in naka? In əm u, məmə nian ekən-iarəp namnusən təwir, ekən-iarəp əpnəpin əm, məsəsən nətouən lan, kən tol nəhlan esətapəhən o nat kit, nat əpnəpin in tətuatip məmə ekol.

¹⁹Suah kit təsərəmərən lak, mæto io emos-iəhau atip io məmə io slef əm rəha netəmim rafin məmə ekiuw-pa tepət kotuwa o Kristo. ²⁰Nian emətan itimat netəm Isrel, emuwa mahmen e netəm Isrel məmə ekiuw-pa ilat kotuwa o Kristo. Kən nat əpnəpin Lou təsərəmərən lak, nian emətan itimat netəm koatətəu-pən Lou, emuwa mahmen elat, məmə ekiuw-pa ilat kotuwa o Kristo.^k ²¹Nian emətan itimat netəm kəsətətəu-pənən Lou, emuwa mahmen elat. Mæto esərakinən lou rəha Uhgın, kəp. Lou rəha Kristo tatərəmərə lak. Emol nəhlan məmə ekiuw-pa ilat kotuwa o Kristo. ²²Nian emətan itimat netəm rəhalat nahatətən təsəskasikən, emuwa mahmen elat məmə ekiuw-pa ilat kotuwa o Kristo. Emuwa mahmen e netəmim rafin məmə e nolən min rafin ekiuw-pa neen kotuwa o Kristo.^l ²³Iatol nəhlan o namnusən təwir məmə io min ekos natimnat wir min rəhan.

²⁴?Nəkotitun o kəp məmə, e naiuən, netəmim rafin koataiu, mæto kitih əm tatol win? Kən təwir məmə nakotaiu e nolən rəha naiuən itəm nakotalkut pik məmə onəkotol win. ²⁵Netəmim itəm kotolkeike məmə kotuwın e naiuən, kotətuakəm əskasik o rəhalat naiuən. Koatol məmə okotol win e nat kit itəm otəpanikə, mæto kitat koatol məmə kitat okotol win e nat kit itəm tətətig lilin.^m ²⁶Tol nəhlan, tahmen e naiuən, esaiu əpnəpinən, kən tahmen e boksig, esəht-arəpənən tahmen e etəmim tatəht magoagəp. ²⁷!Kəp! Iatətuakəm kəm nipətik məmə otuwa rəhak slef. Iatol nəhlan məmə, nian emən-iarəp namnusən təwir kəm netəmim tepət rəkis məmə ilat okotuwa e naiuən əh, kən io ekəsuwamən mahmen e etəmim itəm təmətəhl lou rəha naiuən kən kərakin e naiuən.ⁿ

Pol təmən-iarəp nolən rəha netəm Isrel aupən

10 ¹Piak min ne winik min, iakolkeike məmə nəkotitun məmə nian tipitimat min kəmotiet Ijip, ilat rafin, mal napuə təmətəgəhl

j 9:16 Jer 20:9 k 9:20 Wək 21:20-26 l 9:22 2 Kor 11:29 m 9:25 Fil 3:14; 2 Tim 2:4-5; 4:7-8 n 9:27 Rom 8:13; 13:14

olat,^o kæn ilat rafin kəmotuwīn-pən itəhəi u katən mēmə Nītəhəi Asiə,^p
²Kæn e mal napuə ne nitəhəi, Uhgīn təmol baptais elat rafin mēmə okotuwa netəmim rəha Moses. ³Kæn ilat rafin kəmotun nagwəwənən kitihə əm itəm təmisi-pən e Narmin Rəha Uhgīn,^q ⁴kæn motənim nəhau kitihə əm itəm təmisi-pən e Narmin Rəha Uhgīn, mətə-inu kəmotənim nəhau e kəpiel rəha Narmin Rəha Uhgīn itəm təmətan ilat min ilat,^r kæn kəpiel əh in Kristo. ⁵Nat ənnapin ilat kəmotol nəhlan, mətə Uhgīn nikin təməsagienən olat tərət, kæn ilat tərət kəmotimis əpəh ikin pisin pisin min taruən-aruən ikin.^s

⁶Kæn Uhgīn təmegəhan-in natimnat min əh mēmə ilat nəmtətin min mēmə otəhgaiir etat motəgətun itat, kæn okəsotolən tikirilət motələhəu-pən rəhatat nətəligən e nolən rat min tahmen e itəm kəmotol aupən.^t
⁷Əsotətəu-pənən nolən rəha nəfakən kəm narmi nat min tahmen elat neen kəmoatol aupən. Naoa Rəha Uhgīn tatən mēmə, “Netəmim kəmotəpələh mēmə okotagwən motənim, kæn motətul mēmə okotol danis u tiuw-pən ilat tərət ikin.”^u ⁸Tərət mēmə kitat okotit anion nīpitan tahmen elat neen kəmoatol aupən, kæn ilat rafin tuente-tri-taosan kəmotimis e nian kitihə əm.^v ⁹Tərət mēmə kitat okotol natimnat itəm otuw neməha rəha Iərəməw^w x tahmen elat neen kəmoatol aupən, kæn sinek tus ilat kotimis.^y ¹⁰Tərət mēmə nakotən nikali Uhgīn tahmen elat neen kəmoatol aupən,^z kæn nagelo rəha nimisən tohamnu ilat.

¹¹Kæn Uhgīn təmegəhan-in natimnat min əh mēmə otuwa e nəmegəhən rəhalat, mēmə ilat nəmtətin min, kæn kəmətə ilat mēmə okotəhgaiir etat motəgətun itat, itəm koatatig roiu mēmə namnun nian tatuwa iuəhkir.
¹²Kæn okəmə nikitəmat təht mēmə nakotətul əskasik, oatəto wīr itəmat, mətə-inu itəmat min nəkotitun nəmēən e nolən rat min əh. ¹³Nos-ipən-os-ipənən itəm tatuwa e nəmegəhən rəhatəmat tahmen əm e itəm katol mihin e netəmim rafin. Mətə nian rafin, Uhgīn tatol rəhan nəghatən, kæn otəsegəhan-inən nos-ipən-os-ipənən otuwa e nəmegəhən rəhatəmat mēmə in təkəsik maprəkis-in nəsanənən rəhatəmat. Mətə nian nos-ipən-os-ipənən tatuwa e nəmegəhən rəhatəmat, Uhgīn otol suatip kit mēmə onəkotitun nosən nətulən rəhatəmat, mēmə nat əh otəsiuw-pənən itəmat e nərātən.

Narmi nat min ne iəfak min

¹⁴Tol nəhlan rəhak min, otəgim rəkis e nolən rəha nəfakən kəm narmi nat min. ¹⁵Itəmat netəm kotenatig, kæn otakil atip nəghatən rəhak mēmə

o 10:1 Eks 13:21-22 **p** 10:1 Eks 14:22 **q** 10:3 Jon 6:31; Eks 16:4,35
r 10:4 Eks 17:6; Nam 20:11 **s** 10:5 Nam 14:29-30 **t** 10:6 Nam 11:4,34; 1 Kor 10:11
u 10:7 Eks 32:4,6,19 **v** 10:8 Nam 25:1-9 **w** 10:9 Tatəghat o nolən rəha netəmim itəm koatol nolən rat kit, kæn nolən rat kit min, tatuwin matuwīn mēmə okotəplan okəmə Uhgīn otol nalpīnən o kəp. **x** 10:9 Eks 17:2 **y** 10:9 Nam 21:5,6 **z** 10:10 Nam 16:41-50; 17:5,10

in tawir o tarat. ¹⁶Nian kitat kotagwen e Nagwānān Raha Nāmtātin Raha Iesu, kēn motān kām Uhgīn mēmā nikitat tagien o nānimān, kēn moatānim nānimān āh, tahmen mēmā kitat koatuwa moatol kitiah kitat Kristo e nitan. ?Iatān pahrien, o kēp? Kēn nian kitat koatun pīret itēm kotāmkas katoor, kitat koatuwa kitiah kitat Kristo. ?Iatān pahrien, o kēp?^a ¹⁷Kitat u netānim tepēt, mēto kotahmen e nīpētīn kitiah ām, mēto-inu pīret kitiah ām, kēn kitat rafin koatun ām pīret āh.^b

¹⁸Nikitāmat tatāht nolān rāha netām Isrel. Nian etām tatol sakrifais kām Uhgīn, kēn netānim neen koatun mit itēm kāmōl sakrifais lan, tahmen ām mēmā ilat rafin kāmōtuwa kitiah ilat Uhgīn e sakrifais āh. ?Inu nīpahrienān, o kēp? Ēwāh, in nīpahrienān.^c

¹⁹?Naka nīpēti rāhak nēghatān min? ?Tahro? ?Iakatān mēmā mit itēm katol sakrifais lan kām narmi nat min nāsānānān āh-ikin rāhalat, o kēp? Kēp. ?O tahro? ?Iakatān mēmā narmi nat min, ilat uhgīn ālkālāh min neen, o kēp? Kēp.^d ²⁰Mēto iakatān mēmā nian netānim koatol sakrifais kām narmi nat min, koatol kām iārmis min, kēsotolān kām Uhgīn. Kēn esolkeikeān mēmā nakotuwa kitiah itēmat iārmis min.^e ²¹Okol nāsūwīnān mun pīret ne wain e Nagwānān Raha Nāmtātin Raha Iesu, kēn matig muwīn min e nīmāfak rāha narmi nat min mun sakrifais ne wain rāha iārmis min ilat netām koatāfak lan.^f ²²?Tahro? ?Nākoatol mēmā Iārēmārē otetet itēmat tahmen e netām Isrel? ?Nikitāmat tāht mēmā nāsānānān rāhatat tepēt maprākis-in rāha Uhgīn?^g

²³Itēmat nakoatān mēmā, “Tāwīr ām mēmā ekol natīmnat rafin itēm iakolkeike.” Mēto io ekān mēmā, sēnāmā ilat rafin koatasitu etēmat. Itēmat nakoatān mēmā, “Tāwīr ām mēmā ekol natīmnat rafin itēm iakolkeike.” Mēto io ekān mēmā sēnāmā ilat rafin itēm koatasitu e nōmegāhān rāhatāmat.^h ²⁴Tāsēwīrān mēmā itēmat kit tategās-in atip rāhan nāwīrān, mēto tatākēike megās-in min rāha netānim min neen.ⁱ

²⁵Otun ām mit rafin itēm katol-salim-in e maket, kēn mēsotāpāh-inān nēghatān lan mēmā kāmōl sakrifais lan kām narmi nat min, o kēp. Kēn nikitāmat tāsēht pīkēn. ²⁶Nolān āh tāwīr ām mēto-inu Nāoa Raha Uhgīn tatān mēmā, “Nētueintān ne natīmnat rafin āh-ikin, ilat rāha Iārēmārē.”^j

²⁷Kēn okāmā etām tāsēfakēn kit tēpāh-in ik mēmā nakuwīn e rāhan nīmā muagwān, kēn nīkim tagien mēmā onākuwīn, un ām nagwānān naka itēm tatos-īpīnā, mēsotāpāhān mēmā kāmōl sakrifais lan kām narmi nat min o kēp. Nīkim tāsēht pīkēn. ²⁸Mēto okāmā kit tēn-īpīnā kām ik mēmā, “Kāmōl sakrifais e mit u kām narmi nat min,” kēn tāwīr mēmā nāsūnān. Nīkim otatāht suah āh, ne nētālīgān rāhan.^k ²⁹Sēnāmā nat tarat

a 10:16 Mat 26:26-28 **b 10:17** Rom 12:5 **c 10:18** Lev 7:6 **d 10:19** 1 Kor 8:4
e 10:20 Dut 32:17; Nol Ēpān 9:20 **f 10:21** 2 Kor 6:15-16 **g 10:22** Dut 32:21
h 10:23 1 Kor 6:12 **i 10:24** Rom 15:1-2 **j 10:26** Sam 24:1 **k 10:28** 1 Kor 8:7

ron ik, mæto in nat tærat e nætəligən rəhan əm. ?Mæto tahro nætəligən rəha suah kit min otakil rəhak nolən itəm iakolkeike məmə ekol, kən mahtosig-in io məmə esolən nat kit? ³⁰?Okəmə iatən kəm Uhgîn məmə nikik tagien o nagwənən, tahro okən rat io o nat kit itəm emən rəkis kəm Uhgîn məmə nikik tagien lan?¹

³¹Nəukəti nəghatən rafin əh tol nəhlan, nat naka itəm onəkol, o nakagwən, o nakənim, nəkəike mol ilat rafin e nolən itəm otələs-ipər nərgi Uhgîn lan.^m ³²Solən məmə suah kit təme e rəhan nəmegəhən, okəmə in noanol rəha Isrel, o Iaihlua, o suah kit e niməfak rəha Uhgîn.ⁿ ³³Otol nolən əh tahmen e nolən rəhak itəm iatalkut məmə ekol niki netəmim rafin kotagien e nolən min rafin. Iatol nəhlan mæto-inu esegəs-in atipən rəhak nəwİRən, mæto rəha netəmim tæpət, məmə Uhgîn otosmegəh ilat.^o

11 ¹Otasgəwin io tahmen məmə io iatasgəwin Kristo.^p

Nolən rəha nəfakən

²Iatənwiwi itəmat mæto-inu nəsotaluinən io e natimnat rafin itəm emol kən mægətun, kən naskəlimən nəgətunən min tahmen əm məmə emægətun itəmat lan.

³Mæto iakolkeike məmə itəmat rafin nəkotitun məmə rəhn-kapə netəmim rafin in Kristo itəm tərəmərə elat, kən rəhn-kapə pətan in rəhan iərman itəm tərəmərə lan, kən rəhn-kapə Kristo in Uhgîn itəm tərəmərə lan.^q ⁴Suah kit tatol aulis Kristo okəmə təfətəin rəhn-kapə nian in tatəghat kəm Uhgîn e nəfakən o tatən-iarəp nəghatən itəm Uhgîn təmos-ipən kəm in. ⁵Mæto pətan tatol aulis rəhan iərman okəmə təsəfətəinən rəhn-kapə nian in tatəghat kəm Uhgîn e nəfakən o tatən-iarəp nəghatən itəm Uhgîn təmos-ipən kəm in. Nolən əh tahmen əm məmə təkak rəhn-kapə.^r ⁶!Okəmə pətan kit təsotolkeikeən məmə otəfətəin rəhn-kapə nəhlan, təwir məmə otəte əm noanun! Mæto okəmə in tətəulis o nətəən noanun, o nakən rəhn-kapə, kən təwir məmə otəfətəin rəhn-kapə. ⁷Təwir məmə suah kit təsəfətəinən rəhn-kapə mæto-inu nian Uhgîn təmol etəmim, etəmim təmos narmi Uhgîn, kən matol-arəp nəwİRən rəha Uhgîn; mæto pətan tatol-arəp nəwİRən rəha iərman rəhan.^s ⁸Tol nəhlan mæto-inu iərman təsisi-pənən e pətan, mæto pətan təmisi-pən e iərman, ⁹kən Uhgîn təməsolən iərman məmə in iasitu rəha pətan, mæto təmol pətan məmə in iasitu rəha iərman.^t ¹⁰Tol nəhlan, pətan otəkəike məfətəin

l 10:30 1 Tim 4:4 m 10:31 Kol 3:17 n 10:32 Rom 14:13 o 10:33 1 Kor 9:20-22

p 11:1 1 Kor 4:16 q 11:3 Jen 3:16; Efes 5:23 r 11:5 Okəmə pətan kit təkak rəhn-kapə, in nat kit rəha naulisən. Netəmim neen koatən məmə in nəmtətin kit məmə katol nalpinən kit kəm in, kən netəmim neen koatən məmə in nəmtətin kit məmə in pətan rəha nausitən.

s 11:7 Jen 1:26-27 t 11:8-9 Jen 2:18-23

rəhn-kapə itəm tatəgətun məmə tatisiai-in rəhan iərman məto-inu nagelo min koatəplan.

¹¹Məto o kitat u kəmotuwa kitiah kitat Iərəmərə, pətan təsatiğ atipən e iərman, kən iərman min təsatiğ atipən e pətan, ¹²məto-inu pətan təmisipən e iərman, kən tahmen min əm, iərman, pətan təmİLəs. Məto natimnat rafin təmisipən o Uhgin.

¹³Otakil atip nat u məmə otətuatip məmə pətan itəm tatəfak kəm Uhgin təsəfətəinən rəhn-kapə, o kəp. ¹⁴Netənim rafin kotitun məmə iərman itəm noanun kaifəməh, tatol aulis in. ¹⁵Məto okəmə pətan kit noanun kaifəməh, nikin tagien lan kən katisiai-in in lan, məto-inu noanun əh Uhgin təmos-ipən məmə otəfətəin rəhn-kapə. ¹⁶Məto okəmə suah kit tolkeike məmə otəghat o nat əh, kən iaten nəhlan məmə nolən kit min tikə e itəm u, kən niməfak pisin pisin min rafin koatol tahmen-ahmen əm.

Nagwənan Rəha Nəmtətin Rəha Iesu

¹⁷E nəghatən min itəm ekən kəm itəmat əh-roiu, oesənwiwiən itəmat məto-inu nəpələh-kələhən rəhatəmat təsəsituən, məto tatərəkən əm itəmat. ¹⁸Emaupən məto məmə nian nakoatuəfimin itəmat min məmə nakotəfak, kən moatəhap-əhap itəmat min. Kən nikik təht məmə o nəghatən min əh, neen nipahrienən,^u ¹⁹məto-inu nəhap-əhapən min otəkəike motuwa məmə okəplan ətuatip məmə pah tatəfak pahrien.

²⁰!Nian nakoatuəfimin itəmat min, nakoatən məmə nakoatun Nagwənan Rəha Nəmtətin Rəha Iesu, məto otəplan-tu nolən u rəhatəmat! Sənəmə Nagwənan Rəha Nəmtətin Rəha Iesu, ²¹məto-inu nian nakotəgwən, itəmat kitiah kitiah koatəkəike əm kəsəhəginən ilat min neen. Kit nəumis tatus əh, kit tinapis rəkis. ²²?Rəhatəmat latuənu tikə məmə nakotaupən motəgwən ikin? ?O itəmat nəsotisiai-inən niməfak rəha Uhgin, kən moatol aulis ian-rat min? ?Kən ekən məmə naka kəm itəmat? ?Ekənwiwi itəmat o nolən əh? !Kəp, tiəkis agin-əh!

²³Məto-inu, eməgətun rəkis itəmat nəgətunən itəm təmisipən o Iərəmərə. E lapin əh uarisig kegəhan-in-pən e nelmi tikimir min, in təmos piret, ²⁴kən mən kəm Uhgin tagkiu ron, kən məmkas, kən məmə, “Inu nipətik itəm otitəgət otəmat. Otol mihin kən nikitəmat tatəht io.” ²⁵E nolən kitiah əm, nian kinotəgwən rəkis, in tos kap wain mən məmə, “Kap wain u in nəniəkisən wi rəha nasituən itəm tatuwa e nitak. Otol mihin nian rafin nakoatənim, nikitəmat tatəht io.”^v ²⁶O nat əh, nian rafin nakotun piret u, o nakotənim kap wain u, onəkotəkəike motən-iarəp nimisən rəha Iərəmərə mətoarus titəlig-pa min.^w

²⁷Tol nəhlan, etənim pah itəm tatun pīret o tatənim kap wain u rəha Iəramərə e nolən kit itəm təsətuatipən, in tatol təfagə o nərəkinən nīpətīn ne nita Iəramərə.^x ²⁸Etənim otəkəike makil rəhan nəmegəhən pītən, uarisig təpanun pīret ne mənīm kap wain, ²⁹məto-inu etənim itəm tatun matənim, məto nīkin təsəht wirən nīpətī Iəramərə, nunən ne nənīmən itəm in tatol tatiuw-pa atip əm nalpīnən kəm in. ³⁰Məto o nat əh, itəmat tēpət nakotəpou matīmīs, kən itəmat neen kinotīmīs rəkīs. ³¹Məto okəmə kitat kotakil atip nolən mīn rəhatat, Iəramərə təsakilən kitat mol nalpīnən kəm kitat. ³²Nian Iəramərə takil kitat mol nalpīnən kəm kitat, in tatol məmə kitat okotətuatip, məmə nian in otakil netənim e nətueintən mən nalpīnən rəhalat məmə okotīmīs, kən kitat okəsotosən nalpīnən əh kitat mīn ilat.^y

³³Tol nəhlan piak mīn ne winik mīn, nian nakotuwa kitiəh məmə nakotagwən, otəsahgin itəmat mīn. ³⁴Okəmə suah kit nəumis nus, təwir məmə otagwən iman ikin latuənu, məmə nian nakoatuəfīmīn, Uhgīn otəsos-ipənən nalpīnən kəm itəmat o nolən mīn əh rəhatəmat. Nian ekīmna, oekos-ipinə suatip e natimnat pīsīn neen mīn itəm nakoatətapəh ron.

Nəsanənən pīsīn pīsīn mīn rəha Narmin Rəha Uhgīn

12 ¹Piak mīn ne winik mīn, pəs ekəghat e nəsanənən pīsīn pīsīn mīn rəha Narmin Rəha Uhgīn itəm tatos-īpa kəm kitat, məto-inu iakolkeike məmə itəmat nəkotəkəike motitun. ²Itəmat nəkotitun məmə aupən, nian nəməsotəfakən kəm Uhgīn, katiuw-pən rəhatəmat nətəligən katit itəmat e suatip o nəfakən kəm narmi nat mīn itəm kəsotəghatən.^z ³Tol nəhlan, ekən kəm itəmat məmə suah kit tikə itəm tatəghat e nəsanənən rəha Narmin Rəha Uhgīn matən rat Iesu, kən suah kit mīn okol təsənən məmə, “Iesu in Iəramərə,” məto Narmin Rəha Uhgīn, in əm tol etənim tatən.^a

⁴Nəsanənən pīsīn pīsīn mīn rəha Narmin Rəha Uhgīn itəm tatos-īpa kəm kitat, məto koatīsī-pən e Narmin Rəha Uhgīn kitiəh əm.^b ⁵Kitat koatol wək pīsīn pīsīn tēpət, məto Iəramərə kitiəh əm itəm koatol wək rəhan. ⁶Kitat koatol wək e nolən pīsīn pīsīn tēpət, məto in Uhgīn kitiəh əm itəm tatol wək e nəmegəhən rəha netənim rafin məmə ilat okoatol wək mīn əh rafin.

⁷Kən Narmin Rəha Uhgīn tatos-īpa rəhan nəsanənən pīsīn pīsīn mīn kəm kitat kitiəh kitiəh məmə kitat okotasitu etat rafin. ⁸O suah kit, Narmin tatos-īpən nəghatən rəha nenatīgən. Kən kit mīn, Narmin kitiəh əm tatos-īpən nəghatən rəha nītunən nat. ⁹Kən kit mīn, Narmin kitiəh

x 11:27 Hip 10:29 y 11:32 Hip 12:5-6 z 12:2 Hab 2:18-19 a 12:3 1 Jon 4:2-3
b 12:4 Rom 12:6

əm tatos-ipən nahatətəən. Kən kit min, Narmin kitiaħ əh tatos-ipən nəsanənən o nol-wirən nimisən. ¹⁰Kən kit min, tatos-ipən nəsanənən o nolən nat pispis min. Kən kit min, tatos-ipən nəghatən min itəm Uhgın tatos-ipa. Kən kit min, tatos-ipən nəsanənən o nakilən narmin pisin pisin min. Kən kit min, tatos-ipən nəsanənən rəha nənən nəghatən ik pisin min.^c Kən kit min əh, tatos-ipən nəsanənən o nənən niptəti nəghatən ik pisin min əh. ¹¹Nəsanənən min əh ilat rafın, koatısı-pən əm e Narmin kitiaħ əm, kən tatos-ipa kəm kitat kitiaħ kitiaħ e suatıp min itəm in əm tolkeike.^d

¹²Nipəti etəmim in kitiaħ əm, məto nolın-olın tepət; kən nat ərnapın nolın-olın pisin pisin min, ilat koatılpin e nipətin kitiaħ əm. Kən tol nəhlan, tahmen-amen əm e Kristo.^e ¹³Kitat neen, kitat noanol min rəha Isrel, kitat neen Iaihlua min, neen slef min əm, neen sənəmə slef min, məto Narmin Rəha Uhgın kitiaħ əm təmol baptais e kitat rafın agın-əh məmə, kəmotuwa nipəti Kristo kitiaħ əm, kən kitat kəmotos Narmin Rəha Uhgın u kitiaħ əm.^f

¹⁴Otətəlig-in, nipəti etəmim kəməsolən nolın kitiaħ əm, məto nolın tepət. ¹⁵Okəmə nelkin tatən məmə, “Sənəmə io nelmin, kən tol nəhlan, sənəmə io noli nipətin kit,” kən nəghatən rəhan təsolən məmə nelkin in sənəmə nolın nipətin məsin. ¹⁶Kən okəmə matəlgın tən məmə, “Sənəmə io nıganəmtin, kən tol nəhlan, sənəmə io noli nipətin kit,” kən nəghatən rəhan təsolən məmə matəlgın in sənəmə noli nipətin məsin. ¹⁷?Okəmə nipətin in nıganəmtin rafın əm, kən otahro məto nat? ?Kən okəmə nipətin in matəlgın rafın əm, kən otahro məto nəmiəwin nat? ¹⁸Məto kəp, Uhgın təmoor nolın-olın nipətin ilat rafın itəm in tolkeike məmə ilat okotol mihin. ¹⁹?Okəmə ilat rafın nolın kitiaħ əm, kən nipətin pəhrüən ikin? ²⁰Məto nıpahrienən, nolın-olın tepət, məto nipətin kitiaħ əm.

²¹Nıganəmtin okol təsənən kəm nelmin məmə, “Io ekapəs ik, io enahmen rəkis.” Kən rəhn-kapə okol təsənən kəm nelkin mil məmə, “Io ekapəs itəmlau, io enahmen rəkis.” ²²Təsolən nəhlan. Nolın-olın nipətıtət itəm nıkitat təht məmə ilat kotəpou agın, ilat nat keike o nipətıtət. ²³Kən nolın-olın nipətıtət itəm nıkitat təht məmə ilat nat ərnapın əm, koatol nolən rəha nisaiiən elat. Kən nolın-olın rəha naulisən, kitat koatehm wir ilat. ²⁴Məto nolın-olın nipətıtət itəm təsolən naulisən, kitat kəsotolən nat agın elat. Məto Uhgın təmuəfimin nolın-olın nipətıtət min, kən matisiai-in nolın-olın min itəm kitat koatehm-pən əm ilat. ²⁵Kən e nolən əh, nolın-olın nipətıtət okəsotəhap-əhapən ilat min, məto ilat okoatehm wir ilat min rafın. ²⁶Okəmə nolın məsin tatəto nahməən, kən nolın min

c 12:10 Nəsanənən rəha nənən nəghatən ik pisin min, tatəghat-in nəghatən min itəm suah kit təsitunən. Əplan-tu 1 Kor 13:1, ne Wək 2:4. **d 12:11** 1 Kor 7:7 **e 12:12** 1 Kor 10:17 **f 12:13** Kal 3:28

ilat rafin okotəto nahməən ilat min. Kən okəmə nolın məsin katos-ipən nisiaiən kəm in, kən nolın min rafin okotagien ilat min.

²⁷Nipəti nəghatən u məmə itəmat nipəti Kristo, kən itəmat rafin kitiah kitiah, itəmat nolın min rəha nipəti Kristo.^g ²⁸Kən e niməfak, Uhgın təmaupən mələhəu-pən aposol min, kən uarisig un, ien min, kən uarisig un, iəgətun min. Kən təmələhəu-pən netəm koatol nat pispis, ne ilat itəm koatol-wir nimisən min, kən netəm kotasitu e netəmim, kən netəm kotenatig itəm kotasitu o nənən rəha niməfak, kən netəm koatəghat e nəghatən ikin pisin min.^h ²⁹?Netəmim rafin aposol min? ?O netəmim rafin ien min? ?O netəmim rafin iəgətun min? ?O netəmim rafin nol nat pispis? ³⁰?O netəmim rafin koatol-wir nimisən min? ?O netəmim rafin koatəghat e nəghatən ik pisin min? ?O netəmim rafin koatən-iarəp nipəti nəghatən ik pisin min? Kəp, təsolən nəhlan. ³¹Məto təwir məmə nakotələhəu-pən əskasik nətəligən rəhatəmat o nosən nəsanənən pisin pisin min itəm Narmin Rəha Uhgın tatos-ipa, ilat min əh itəm kotəwir agin.ⁱ

Məto roiu ekən-ipinə suatip wir agin-əh.

Nolkeikeən

13 ¹Okəmə iatəghat e nəghatən rəha netəm ik pisin min, o nəghatən rəha nagelo min, məto esosən nolkeikeən e nīkik, iatəghat pik əm tahmen e suah kit itəm tatoh nuwigi dram, o tatoh əpnapin əm bel. ²Okəmə iatos nəsanənən itəm Narmin Rəha Uhgın tatos-ipa o nən-iarəpən nəghatən min itəm Uhgın tatos-ipa, məto esosən nolkeikeən e nīkik, io nat əpnapin əm. Kən okəmə ekitun nat anion rafin ne nitunən rafin, məto esosən nolkeikeən e nīkik, io nat əpnapin əm. Kən okəmə rəhak nahatətəən təkaskik məmə otol nitot kit tiet, məto esosən nolkeikeən e nīkik, io nat əpnapin əm.^j ³Okəmə ekəmki-pən rafin rəhak natimnat kəm ian-rat min, o ekegəhan-in nipətik məmə nigəm otus, məto esosən nolkeikeən e nīkik, esolən win e nat kit.

⁴Nolən rəha nolkeikeən tol nulan: suah kit rəhan nətəligən təfəməh, kən matol təwir kəm netəmim, kən məsetəhakən e netəmim, kən məsos-ipər atipən, kən məsausit pikən, ⁵kən məsol-pənən netəmim, məsalkutən o nərpin, kən nīkin təsahmə uəhaiən, kən təsaskəlīm-iəkisən e nīkin nərətən itəm suah kit tatol lan. ⁶Kən nīkin təsagienən o nolən rat min, məto nīkin tagien əm o nolən wir min rəha nipahrienən.^k ⁷Nolən rəha nokeikeən tol nulan: nat əpnapin suatip rəha suah kit tiəkis, məto nian rafin suah əh tatətəu-pən əm, məsəhlmanən rəhan nahatətəən nian kit, kən nian rafin tatələhəu-pən əskasik rəhan nətəligən e Uhgın, rəhan nahatətəən tatətəl əm nulan e nian rəha nərətən.^l

g 12:27 Rom 12:5 h 12:28 Efes 4:11-12 i 12:31 1 Kor 14:1 j 13:2 Mat 17:20
k 13:6 Rom 12:9 l 13:7 1 Pita 4:8

⁸Nolən rəha nolkeikeən nammun tikə. Məto rəha nən-iarəpən nəghatən itəm Uhgın tatos-ipa, otəpanikə. Rəha nəghatən ik pisin min, okotəpanikə. Rəha nitunən nat, otəpanikə. ⁹Tol nəhlan məto-inu nitunən rəhatat noan məsin əm, kən koatən-iarəp nəghatən itəm Uhgın tatos-ipa noan məsin əm. ¹⁰Məto nian Iesu Kristo otuwa min mol ətuatip natimnat rafin, kən nəsanənən min itəm Narmin Rəha Uhgın tatos-ipa roiu okotikə. ¹¹Nian ematəkəku, ematəghat tahmen e suakəku, kən nitunən rəhak tahmen e rəha suakəku, kən nolən rəha nətəligən rəhak tahmen e rəha suakəku. Məto nian emuwa mol etəm-iasol in io, emələhəu nolən min rəha suakəku e məntaak. ¹²Roiu, kitat koatəplan noan məsin əm tahmen e suah kit itəm tateranəm e klas itəm toapoap. Məto e nian əh, kitat okotəplan əsas niganəmti Uhgın. Roiu, ekitun noan məsin əm, məto e nian əh, epanitun əsas natimnat rafin, tahmen məmə Uhgın titun mihin io əh-roiu.

¹³Kən roiu, nolən miləhal u kisil kətəhalətul: nolən rəha nahatətəən, nolən rəha nələhəu-pənən əskasik nətəligən e Uhgın, ne nolən rəha nolkeikeən. Məto itəm təwir pik agin eləhal, in nolən rəha nolkeikeən.^m

Nən-iarəpən nəghatən itəm Uhgın tatos-ipa, ne nənən nəghatən ik pisin min

14 ¹Otalkut əskasik məmə nolkeikeən otərəməərə e nəmegəhən rəhatəmat, kən motalkut əskasik məmə onəkotos nəsanənən min itəm Narmin Rəha Uhgın tatos-ipa, kən otalkut pik təhmin min o nəsanənən rəha nən-iarəpən nəghatən itəm Uhgın tatos-ipa.ⁿ ²Ekən nəhlan məto-inu itəmat kit itəm tatəghat e nəghatən ik pisin min, təsəghatən kəm netəmim, məto tatəghat əm kəm Uhgın. Pahrien, suah kit tikə itəm titun nəghatən itəm in tatən, məto in tatən-iarəp nəghatən anion min e Narmin Rəha Uhgın. ³Məto netəmim rafin itəm kotən-iarəp nəghatən itəm Uhgın tatos-ipa, koatən kəm netəmim o niləkənən ilat, o niləs-ipərən nətəligən rəhalat, kən o nasituən miləs-ipər nikilat. ⁴Etəmim itəm tatəghat e nəghatən ik pisin min, tatiləkin atip əm in, məto etəmim itəm tatən-iarəp nəghatən itəm Uhgın tatos-ipa, tatiləkin niməfak. ⁵Iakolkeike məmə itəmat rafin agin-əh nakotəghat e nəghatən ik pisin min, məto təwir pik məmə nakotən-iarəp nəghatən itəm Uhgın tatos-ipa. Etəmim itəm tatən-iarəp nəghatən itəm Uhgın tatos-ipa, in tətəsitə pik e niməfak taprəkis-in etəmim itəm tatəghat e nəghatən ik pisin min mətoarus in tən nipətən məmə otiləkin niməfak.

⁶Piak min ne winik min. ?Okəmə iatuwa otəmat kən matəghat e nəghatən ik pisin min, tahro nulan io iakəwir otəmat okəmə esol-arəpən nəghatən neen itəm kəmoatəhluəig aypən, o esosən nitunən neen, o nəghatən itəm Uhgın tatos-ipa, o nəghatən rəha nəgətunən? ⁷Otətəlig-in

o natimnat tahmen e nau itəm kətahl, o kita itəm katoh. Natimnat min əh kəsotəmegəhən, etəmim əm tatol ilat kotagət. Məto okəmə kəsotagət ətuatipən, kən itəmat onəkotəruru məmə napuən naka ilat koatan. ⁸Kən okəmə təwi təsagət ətuatipən, kən netəmim okotəruru məmə kotəkəike motol əpen-əpenə o nəluaginən. ⁹Məto tahmen əm etəmat. ?Okəmə noatəghat e nəghatən itəm netəmim kotəruru, tahro nulan okotitun nipəti nəghatən nakoatən? Itəmat onəkotəghat əm kəm magoagəp, məto netəmim kəsotosən nipətin. ¹⁰Pahrien məmə nəghatən min tepət e nətueintən, məto ilat rafin nipətilat əh-ikin. ¹¹Kən okəmə esitunən nipəti nəghatən itəm suah kit tatən-ipa kəm io, io iapispis kəm in, kən in iapispis kəm io. ¹²Tahmen əm etəmat. Itəmat nakotolkeike nəsanənən min rəha Narmin Rəha Uhgin, kən tol nəhlan, otalkut məmə nakotiləkin niməfak e nəsanənən min itəm okotasitu pik lan.

¹³Məto-inu o nat əh, okəmə itəmat kit tatəghat e nəghatən ik pisin min, otəkəike məfak min məmə Uhgin otos-ipən nipəti nəghatən u məmə otən-iarəp kəm niməfak. ¹⁴Okəmə iatəfak e nəghatən ik pisin min, nikik tatəfak məto nətəligən rəhak tatətul əpnəpən əm. ¹⁵?Kən ekahro? Ekəfak e nikik, məto ekəfak min e nətəligən rəhak. Kən ekan napuən e nikik, məto ekan min napuən e nətəligən rəhak. ¹⁶?Okəmə nakatənwiwi Uhgin e nikim e nəghatən pisin, tahro suah kit itəm təruru nəghatən u in otən “Əwəh” e rəham nəfakən, məto-inu in təruru nat itəm nakatən? ¹⁷Kəm-naka natənwiwi wir Uhgin, məto nəsiləkinən etəmim pisin kit min.

¹⁸Iatən tagkiu kəm Uhgin məmə iatəghat e nəghatən ik pisin min taprəkis-in itəmat rafin. ¹⁹Məto e niməfak, okəmə iatəgətun netəmim e nəghatən faif əm itəm kotitun, inu təwir agin maprəkis-in məmə ekən nəghatən ten-taosan e nəghatən pisin itəm kinotəruru.

²⁰Piak min ne winik min. Sotolən nətəligən rəhatəmat tahmen e nisualkələh. Təwir məmə nəkotahmen e nisualkələh itəm kotəruru əh nolən rat. Məto e nətəligən rəhatəmat, təwir məmə nakotimətə.^o

²¹Kəmətə nəhlan e Lou rəha Moses məmə,

“Ekol məmə netəm koatəghat e nəghatən ik pisin min okotən rəhak nəghatən kəm rəhak netəmim.

Kən ilat okotətə nəghatən min rəha iapispis min,

Məto nat əpnəpən ilat okotətə nat əh itəm tol pisin, okol kəsotətəlig-inən io.

Iərəmərə tatən mihin.”^p

²²Tol nəhlan, nəghatən ik pisin min, in nəmtətin kit rəha netəmim itəm kəsotəfakən, sənəmə nəmtətin kit rəha iəfak min. Məto nian suah kit tatən-iarəp nəghatən itəm Uhgin tatos-ipa, in rəha iəfak min, sənəmə rəha netəm kəsotəfakən. ²³?Tol nəhlan, okəmə niməfak apiəpiə

tatuəfimin, kən netənim rafin koatəghat e nəghatən ik pisin min, kən ilat neen itəm kəsotitunən, o netəm kəsotəfakən kotuwa imə, ilat okotən məmə itəmat nakotalməl, o kəp?^q ²⁴ Məto okəmə etəm təsəfakən kit, o etəm təruru tuwa imə nian netənim rafin koatən-iarəp nəghatən itəm Uhgīn tatos-ipa, kən nəghatən rəhatəmat otek nikin, kən in otitun məmə in iol təfagə, kən nəghatən min əh otakil rəhan nolən,^r ²⁵ kən rəhan təfagə min itəm koatəhluaiɡ otuwa e nəhag-əhagən. O nat əh, in otiet morin e nisialiən matəfak kəm Uhgīn, matən-iarəp məmə, “!Itəmat pahrien Uhgīn nakoatan!”

Nələhəu ətuatipən nolən rəha nəfakən

²⁶ Piak min ne winik min. Pəs iakən nipəti rəhak nəghatən min roiu. Nian itəmat rafin nakotuwa kitiah e nuəfiminən o nəfakən, itəmat rafin kitiah kitiah rəhatəmat əh-ikin wək o nolən, neen koatan napuən, neen katəgətun ilat, neen koatol-arəp nəghatən neen itəm kəmoatəhluaiɡ aupən, neen koatəghat e nəghatən ik pisin min, neen koatən nipəti nəghatən min əh. Onəkotəkəike moatol natimnat min əh o niləkinən niməfak təkaskik.^s ²⁷ Okəmə netənim neen koatəghat e nəghatən pisin, kəiu o kəm-naka kisil əm okotəghat. Kit otən rəhan u, uarisig kit, kənu kit min tən rəhan, kən suah kit otəkəike mən nipəti nəghatən min əh. ²⁸ Okəmə etənim tikə o nən-iarəpən nipəti nəghatən min əh, etəm itəm otəghat e nəghatən pisin, otəkəike məsəghatən e niməfak, kən məghat anion kəm Uhgīn.

²⁹ Təwir məmə ien kəiu o kisil okotəghat, kən netənim neen okotakil wir nəghatən koatən.^t ³⁰ Kən okəmə Uhgīn tatol əp nəghatən kit itəm təmatəhluaiɡ aupən tatuwa o suah kit itəm tatəpələh, təwir məmə etəm təmaupən matəghat otapəs nəghatən. ³¹ Tol nəhlan, itəmat itəm nakotən-iarəp nəghatən itəm Uhgīn tatos-ipa, kit otaupən məghat, kənu kit min, u kit min məmə nakotəgətun netənim rafin, kiləs-ipər nətəligən rəhalat. ³² Sotaluinən məmə ien min koatəməmə e nikilat məmə kotitun nən-iarəpən nəghatən rəhalat e nian itəm in tətəuati p o nənən, ³³ məto-inu Uhgīn sənəmə in Uhgīn rəha nolən nəruruən e nat, məto in Uhgīn rəha nəməlinuən, təhmen e niməfak min rafin.

³⁴ Nian katəfak lan, nipitan okəsotagətən, məto-inu təsətuatipən məmə okotəghat. Məto okotəkəike moatətəlig-in netəm-iasol rəha niməfak, təhmen əm e itəm Lou tatən mihin.^u ³⁵ Okəmə kotolkeike məmə kotitun nat kit, okotəkəike kətapəh o rəhalat nəman min əpəh latuənu, məto-inu tol naulisən məmə pətan otəghat əpəh e niməfak.

³⁶ ?Tahro? ?Nikitəmat təht məmə nəghatən rəha Uhgīn təmaupən miet-arəpa otəmat? ?O nikitəmat təht məmə nəghatən rəha Uhgīn təmuwa əm

otəmat? ³⁷Okəmā itəmat kit nikin təht məmə in ien kit, o Narmin Rəha Uhgīn təmos-ipən nəsanənən kit kəm in, in otəkəike mən nīpahrienən e nəghatən itəm iatəte kəm itəmat məmə in nəwia Iərəmərə.^v ³⁸Okəmā tapəs nənən nīpahrienən e nəghatən u, in okəsən mīnən nīpahrienən e rəhan nəghatən.

³⁹Tol nəhlan, piak mīn ne winik mīn, təwir məmə nakotolkeike məmə nakotən-iarəp nəghatən itəm Uhgīn tatos-ipa, kən məsotətlosig-inən nənən nəghatən ik pisin mīn. ⁴⁰Məto e natimnat rafin agin itəm nəkoatol e nəfakən, otol e nolən itəm in tətuatip o niməfak, motətəu-pən wir nolən rəha nəfakən.

Kristo təməmegəh mīn e nīmīsən

15 ¹Piak mīn ne winik mīn. Iakolkeike məmə ekən-iarəp mīn kəm itəmat nammūsən təwir itəm ematən-iarəp kəm itəmat aupən, nəmotos e nikitəmat, kən motos rəhatəmat ikin nətulən lan. ²Okəmā nakotaskəlīm əskasik nammūsən təwir ətuatip itəm io emən-iarəp kəm itəmat, Uhgīn otosmegəh itəmat lan. Məto okəmā nakotapəs nat ətuatip, motahatətə e nəghatən pisin, kən nahatətəən rəhatəmat in nat əpnarīn əm.

³Natimnat itəm io eməto, ilat nat keike, kən enən-ipinə rəkis kəm itəmat məmə, Kristo təmīmīs o rəhatat nolən rat mīn tahmen e Naoa Rəha Uhgīn təmən rəkis mihin,^w ⁴kəmitənim, kən təmegəh mīn e nīmīsən e nian itəm tatol kisil lan tahmen əm e Naoa Rəha Uhgīn təmən rəkis mihin,^x ⁵kən təmaupən miet-arəp o Pita, uarisig u, o rəhan netəm tuelef.^y ⁶Uarisig lan, in təmiet-arəp mīn o piətat mīn taprəkis-in faif-hanrit e nian kitih əm, u ilat tepət koatəmegəh əh, məto neen kīnotimis rəkis. ⁷Kən uarisig, tiet-arəpa o Jemes, kən o aposol mīn rafin.^z ⁸Kən uarisig elat rafin, in təmiet-arəpa mīn ron io, nat əpnarīn io ekahmen e suakəku itəm təsaiirən e nian ətuatip rəhan.^a

⁹Tol nəhlan, io ləhau agin e aposol mīn rafin, kən esahmenən məmə netəmim okotaun-in io məmə io aposol kit, məto-inu ematol nəratən kəm niməfak rəha Uhgīn aupən.^b ¹⁰Məto e nəwirən itəm Uhgīn təmawte-in kəm io, emuwa mahmen nulan roiu, kən nəwirən əh təsuwa əpnarīnən məto noan əh-ikin. Nīpahrienən, emol wək taprəkis-in rafin aposol mīn, məto sənəmə e rəhak əm nəsanənən, məto e nəwirən əm itəm Uhgīn təmawte-in kəm io.^c ¹¹Nat əpnarīn io emən-iarəp, o ilat kəmotən-iarəp nammūsən təwir kəm itəmat, məto nəghatən u inu itəm iatən-iarəp, nammūsən təwir itəm nəmotən nīpahrienən lan.

v 14:37 1 Jon 4:6 w 15:3 Aes 53:5-12 x 15:4 Mat 12:40; Wək 2:24-32

y 15:5 Mat 28:16-17; Luk 24:34 z 15:7 Wək 1:3-4 a 15:8 Wək 9:3-6 b 15:9 Efes 3:8;

1 Tim 1:15 c 15:10 2 Kor 11:23

Nāmegāhān e nimisān rāha netām kāmōtimis

¹²? Māto okāmā kāmātān-iarēp māmā Kristo tāmāmegāh min e nimisān, kān tahro itāmat neen nakoatān māmā netām kāmōtimis okol kāsōtāmegāh minān? ¹³Māto okāmā nāghatān rāhatāmat in nīpahriēnān, māmā netām kāmōtimis kāsōtāmegāh minān, kān okol Kristo min tāsāmegāhān e nimisān. ¹⁴Kān okāmā Kristo tāsāmegāhān e nimisān, kān wāk rāhatāmat o nān-iarēpān namnusān tawīr, in nat āpnāpīn ām, tahmen min ām e nahatātān rāhatāmat. ¹⁵Nat kit min nāhlan, okāmā Kristo tāsāmegāhān e nimisān, itāmat emoateiū e Uhgīn māto-inu emotān-iarēp māmā Uhgīn tāmosmegāh Kristo e nimisān. Māto okāmā netām kāmōtimis ko kāsōtāmegāh minān e nimisān, kān okol Uhgīn tāsōsmegāhān Kristo e nimisān. ¹⁶Māto-inu okāmā netām kāmōtimis ko kāsōtāmegāh minān e nimisān, kān okol Kristo tāsāmegāh minān e nimisān. ¹⁷Kān okāmā Kristo tāsāmegāh minān e nimisān, kān nahatātān rāhatāmat nīpētīn tikā, kān itāmat noatatīg āh e tāfagā rat min. ¹⁸Kān netāmim itām kāmōtān nīpahriēnān e Kristo itām kinōtimis rākis, ilat min kāmōtakīāh. ¹⁹!Okāmā koatālhāu-pān āskasik rāhatat nātāligān e Kristo o nāmegāhān ām rāhatat e nātueintān, kāsī, tawīr māmā netāmim okōtāto tātāt otāmat maprākis-in netāmim rafin māto-inu, kām-naka kitāt kāmōtāmkakīā!

²⁰!Māto kāp! Nīpahriēnān māmā Kristo tāmāmegāh min pahriēn e nimisān. In tāmāupān e netām rafin itām kāmōtimis kān māmāmegāh min e nimisān, kān okol tāsīmīs minān.^d ²¹Otātālig-in. Nimisān tīnuwa e nātueintān e etāmim kit, kān e suatīp kitīāh ām, nāmegāh minān e nimisān tāmūwa e etāmim kit.^e ²²Tol nāhlan, netāmim rafin okōtīmīs māto-inu kāmōtīsī-pān e Atām, kān tahmen-ahmen ām, netāmim rafin itām kāmōtuwa kitīāh ilat Kristo okōtāmegāh min. ²³Māto ilat min u, okōtāmegāh min e nīān ātuatīp rāhalat. Kristo in tāmāupān māmāmegāh min, kān nīān in otuwa min, rāhan min okōtāmegāh min.^f ²⁴Kān namnun nīān otuwa. In otārākīn nārāmārān rafin, ne nepētān rafin, ne nāsānānān rafin. Uarisīg lan, in otāhlman-pān nārāmārān rāhan e nelmī Uhgīn Tata. ²⁵Tol nāhlan māto-inu, in tāike matārāmārā mātoarus māmki-pā rāhan tikīmīr min meguātān ilat e nelkīn.^g ²⁶Namnu rāhan tikīmīr itām otārākīn, in nimisān. Kān nimisān otīkā min,^h ²⁷māto-inu “tīnāmki-pā natīmnat rafin meguātān e nelkīn.” Otātālig-in-tu, nīān tatān māmā natīmnat rafin agīn-āh tīnateguātān e nelkīn, nākōtāplan māmā sānāmā Tata Uhgīn min āh-ikīn e nelkīn. In Uhgīn itām tāmālhāu-pān natīmnat

d 15:20 Kristo in tahmen e nānīākisān rāha Uhgīn māmā netāmim rafin okōtāmegāh min e nimisān. **e 15:21** Rom 5:12 **f 15:23** 1 Tes 4:16; Nol āpān 20:5 **g 15:25** Mat 22:44 **h 15:26** Nol āpān 20:14

rafin agin-əh ləhau e nelki Kristo.^{i 28} Nian Uhgin tinol natimnat min əh, kən Nətin atip otuwa ləhau e nərəmərəən rəha Uhgin itəm təmələhəu-pən natimnat rafin e nelkin, məmə Uhgin əm otərəməərə e natimnat rafin.

²⁹ Otətəlig-in-tu. ?Tahro e netəmim itəm katol baptais elat o netəm kinotimis rəkis? ?Okəmə netəm kəmotimis kəsotəmegəh minən nian kit, kən tahro katol baptais e netəmim olat?^{j 30} ?Kən tahmen əm etimat, tahro ioatiləs pikən nian əskasik min e nəmegəhən rəhatimat nian rafin?^{k 31} !Iatos noanawil, piak min ne winik min, məmə netəmim kotalkut məmə okotohamnu io e nian tēpət! Nəkotitun məmə inu nīpahrienən tahmen-ahmen məmə iatausit o nahatətəən rəhatəmat e Kristo Iesu Iərəməərə rəhatat. ³² ?Okəmə eməluagin e nat megəh min itəm koaton itəm əpəh Efesas' o nətəligən rəha netəmim əm, emol win e naka? Okəmə netəm kəmotimis kəsotəmegəh minən, pəs kotol əm tahmen e nəghatən u itəm tatən məmə,

“Pəs kotagwən motənim,
məto-inu olawig kotimis.”^m

³³ Sotolən netəmim koteiuə-in itəmat. Inu nīpahrienən itəm suah kit təmən, “Nian netəm rəhalat nolən təwir koatan ilat netəm kotərat, netəm kotərat koatərəkin nolən wir rəhalat.” ³⁴ Otitəlig-pa min motos ətuatip nenatigən rəhatəmat itəm tətuatip məmə nəkotol mihin, kən motəhlman təfagə rat min, məto-inu itəmat neen kotəruru əh Uhgin, kən inu nat kit rəha naulisən.

Nīpəti etəm təmimis tatəmegəh min

³⁵ Məto okəmə netəmim neen kotəpəpəh məmə, “?Etəm təmimis okotəmegəh ahro nulan? ?Okotos nīpəti naka motuwa?” ³⁶ !Nəghatən əh talməl! Nīkuti nat itəm nəməfə, otəkəike mimis pitən, uarisig u təpənəmegəh.^{n 37} Nian nakəfə nīkuti nat, nə səfəən nəukətīn itəm otuwa, məto nīkuti nat əm, kəm-naka in nīkuti wit o nat pisin kit. ³⁸ Məto Uhgin tol tatəwiə e nəukətīn itəm in tolkeike mihin, kən e nīkutin nat rafin, in əm tatos-ipa nīpətīlat. ³⁹ Nīpətīlat rafin kəsotahmen-ahmenən. Nīpəti etəmim tol pisin e rəha nat megəh min, ne mənig min, ne nəm itəhəi. ⁴⁰ Əpəh e neai, natimnat əh-ikīn, kən e nətueintən natimnat min əh-ikīn tol pisin. Nian kotəplan nat əpəh ilis e neai məmə in təwir, rəhan nəwīrən in tol pisin e nəwīrən rəha nat əpəh ləhau e nətueintən. ⁴¹ Kən nəhag-əhagən rəha mītgar tol pisin e nəmīhlən rəha məwīg ne nasiəən

i 15:27 Sam 8:6 j 15:29 Pol tāsən ətuatipən məmə in tolkeike məmə netəmim okotol baptais elat o netəmim itəm kinotimis rəkis, məto təmən əm məmə netəmim neen kəmoatol nəhlan. Kən kitat roiu, tiakis o nitunən nīpəti nəghatən u. k 15:30 Rom 8:36 l 15:32 Pol tatəghat o tikimir min rəhan əpəh Efesas, məto sənəmə nat megəh min pahrien. m 15:32 Aes 22:13 n 15:36 Jon 12:24

rəha məhau min. Kən nasiəən rəha məhau min neen, kotol pisin e rəha neen min.

⁴²Kən tahmen-ahmen əm e nipəti netəm kəmotimis itəm koatəmegəh min. Nipətin itəm kəmitənim otəmnəmit, məto nian otəmegəh min, otəsəmnəmit minən. ⁴³Nian katitənim, in nat kit itəm netənim kəsotolkeikeən, məto nian otəmegəh min, in nat kit itəm netənim okotəplan rəhan nəwirən. Nian katitənim, nəsanənən rəhan tikə, məto nian otəmegəh min, təsanən.^o ⁴⁴Nian katitənim nipətitat, in nat rəha nətueintən, məto nian otəmegəh min, in nat rəha nego e neai. Okəmə nipətin əh-ikin rəha nətueintən, rəha nego e neai min əh-ikin. ⁴⁵Naoa Rəha Uhgın tatən məmə, “Etəm tətaupən agin-əh, Atam, təmuwa mos namegən.”^p Kən namnu Atam, inu Kristo, təmuwa narmin u tatos-ipa nəmegəhən. ⁴⁶Nat rəha narmin təməsaupənən muwa, məto nat rəha nətueintən, uarisig lan nat rəha narmin təpanuwa. ⁴⁷Etəm təmaupən agin, kəmol e nimoulul rəha niməptən, məto etəm tatarisig u Kristo, təmisi-pən e nego e neai. ⁴⁸Netənim rafin rəha nətueintən, nipətilat kotahmen e nipəti Atam, məto netənim itəm okotuwin e nego e neai, nipətilat okotahmen e nipəti Kristo, etəm u təmisi-pən ikin. ⁴⁹Roiu kitat kotahmen e Atam u rəha nətueintən, kən tol nəhlan, o nian kit okotahmen e Kristo u rəha nego e neai.

⁵⁰Iatən-iarəp kəm itəmat, piak min ne winik min məmə, nipətin ne nita etənim otəsəwinən e nərəmərəən rəha Uhgın, kən tahmen-ahmen əm, nat itəm otəmnəmit otəsəən nat itəm tətətig lilin. ⁵¹Otətəlig-in-tu, kən oekən nat anion məmə, sənəmə kitat rafin okotimis, məto Uhgın otol nipətitat rafin tuwiwi,^q ⁵²in otol uəhai əm tahmen e nipitən, nian namnu təwi rəha Uhgın otasək, məto-inu təwi otasək, kən netəm kəmotimis okotəmegəh min məsotimis minən, kən Uhgın otol nipətitat tuwiwi.^r ⁵³Tol nəhlan məto-inu, nat itəm otəmnəmit otəkəike muwin e nat itəm otəsəmnəmitən, kən nat itəm otimis otəkəike muwin e nat itəm otəsəmisən mətətig lilin.^s ⁵⁴Nian nat itəm tətəmnəmit təmuwin e nat itəm təsəmnəmitən, ne nat itəm otimis təmuwin e nat itəm otəsəmisən mətətig lilin, kən nəghatən itəm kəməte otuwa nipahrienən, tatən məmə,

“Nəluaginən tinol namnun. Uhgın təmol win agin. Nəmisən tinikə.”^t

⁵⁵“!Ei, Nəmisən! ?Onakahrol nulan mol win etimat?

!Ei, Nəmisən! ?Onakahrol nulan mus itimat?”^u

⁵⁶Təfagə rat in tahmen e nat kit tatus itəm kən matuwa in nəmisən, kən Lou tatol təfagə rat nəsanənən rəhan tepət.^v ⁵⁷!Məto pəs kotənwiji Uhgın! Tatol məmə kitat koatol win e rəhatat lərəməre Iesu Kristo.

⁵⁸Tol nəhlan, piak min ne winik min, otətul əskasik. Sotegəhan-inən nat kit təlual etəmat. Nian rafin, otol wək rəha İərəmərə e nikitəmat rafin, mətə-inu nəkotitun məmə wək rəha İərəmərə itəm nəkoatol, sənəmə nat əpnarın əm.

Məni o nasituən e iəfak min əpəh Jerusalem

16 ¹Roiu iakən məni o nasituən e iəfak min əpəh Jerusalem. Otol tahmen əm məmə emən mihin kəm niməfak min əpəh profens əh Kalesia.^w ²E Sante min rafin, itəmat rafin kitiah kitiah otəkəike mələhəu kalin məni neen. Etəmim itəm in tatos məni asol, otələhəu kalin tepət, kən etəmim itəm tatos məni əkəku, otələhəu kalin noan məsin. Tol nəhlan, nian ekimnə, okol nəkəsotalkut minən o nolən məni ilat rafin nian kitiah əm. ³Kən otətgi-arəp itəmat neen məmə okotəmik məni motuwın, kən nian ekimnə, ekəte naoa mən-iarəp ilat kəm netəm Jerusalem, kən mahl-ipən ilat kotəmik məni motuwın əpəh ikin. ⁴Okəmə ekəplan məmə təwir məmə io min ekuwin, kən ilat okotətəu-pa io.

Naliwəkən min rəha netəm-iasol min neen

⁵Uarisig epanimnə muag itəmat, ekuwin-pən Masetonia, mətə-inu ekaupən muwin muag niməfak min əpəh ikin.^x ⁶Kəm-naka ekatig məsin kitat min itəmat, mə kəmə təhro, koatətig əm mətəorus nətəpən tol namnun. Tol nəhlan, nəkotitun nasituən lak e rəhak naliwəkən itəm iatuwin-pən min ikin.^y ⁷Esolkeikeən məmə ekimnə məplan itəmat u miet min, mətə iakolkeike məmə ekimnə kotatig məsin okəmə İərəmərə tegəhan-in io. ⁸Mətə etatig əm Efesas mətəorus nian rəha Pentekos, lafet rəha Nagwənən Wi, ⁹mətə-inu Uhgın təmerəh e suatip asol ron io məmə ekol wək təwir itəm otəe-in noan tepət, nat əpnarın netəmim tepət kotalkut məmə okotahtosig-in io o nolən wək.^z

¹⁰Okəmə Timoti timnə məplan itəmat, otol təwir kəm in motos-ipən nisaiiən kəm in, mətə-inu in tatol wək rəha İərəmərə tahmen əm lak.^a ¹¹Sotolən məmə itəmat kit tatehm əhau in. Otahl-ipa tuwa kən motasitu lan e rəhan naliwəkən məmə otitəlig-pa ron io. İatəsağın piatət min ilat Timoti məmə okotuwa motehm io.^b

¹²Kən e piatət Apolos, emətarəh əskasik məmə in otəkəike mətəu-pən piatət min mimnə məplan itəmat. In təsolkeikeən pik məmə otimnə əh-roiu, mətə in otimnə e nian itəm tətəuatip ron.^c

¹³Otegəs. Otətul əskasik e nahatətən rəhatəmat. Məsotəginən. Motol nətəligən rəhatəmat təskasik. ¹⁴Natimnat rafin ağın itəm itəmat nəkoatol, otol e nolkeikeən.

w 16:1 Rom 15:25-26; 2 Kor 8:1-9 x 16:5 Wək 19:21 y 16:6 Rom 15:24
z 16:9 Wək 19:8-10; 2 Kor 2:12 a 16:10 1 Kor 4:17 b 16:11 1 Tim 4:12
c 16:12 1 Kor 3:6

¹⁵Itəmat nəkotitun məmə Stefanas ne rəhan min, ilat kəmotəupən motən nīpahrienən e Iesu əpəh Akaea, kən ilat kotalkut əskasik o nasitūən e iəfak min.^d Iatən əskasik kəm itəmat piak min məmə, ¹⁶otisiai-in ilat motol nəwialat, ne netəmim rafin itəm koatol pik wək o niməfak. ¹⁷Nikik təmagien nian Stefanas, ne Fətatnas, ne Akakas kəməhaliet-arəpa, məto-inu nat əpnəpin itəmat nakotikə, məto nian eməplan iləhal, təhmen əm məmə eməplan itəmat. ¹⁸Iləhal kəməhaləs-ipər pik rəhak nətəligən təhmen əm məmə kəməhalol etəmat. Netəm kotol nəhlan, okəike kisiai-in ilat.

Namnun nəghatən rəha Pol

¹⁹Niməfak min e profens əpəh Esia koatən təwir kəm itəmat. Akwila ne Prisila kioalkeike pik məmə okuən təwir kəm itəmat e nərgi Iərəməərə ilat iəfak min itəm kəmotuəfimin e nimə rəhalau.^e ²⁰Piatat min rafin ikin-u koatən təwir kəm itəmat. Otən təwir kəm itəmat min təhmen məmə itəmat kititəh əm e Kristo.

²¹Io Pol, iatos pen matəte əm e nelmək nəghatən u rəha nənən təwir kəm itəmat.

²²Okəmə suah kit təsolkeikeən Iərəməərə, pəs nalpinən rəha Uhgın tatuwin ron.

!Iərəməərə rəhatimat, wa-ta!

²³Pəs Iərəməərə Iesu tawte-in rəhan nəwirən kəm itəmat.

²⁴Ekahl-ipinə rəhak nolkeikeən kəm itəmat rafin e Kristo Iesu. Əwəh.